

Berlín

Altes Museum

založení Altes Musea v Berlíně je považováno za:

→ zlomový bod – mezník pro **muzea umění** zejména v německém prostředí → ale i v obecněji chápané evropské kulturní historii

→ zřetelná **profesionalizace muzejní instituce**

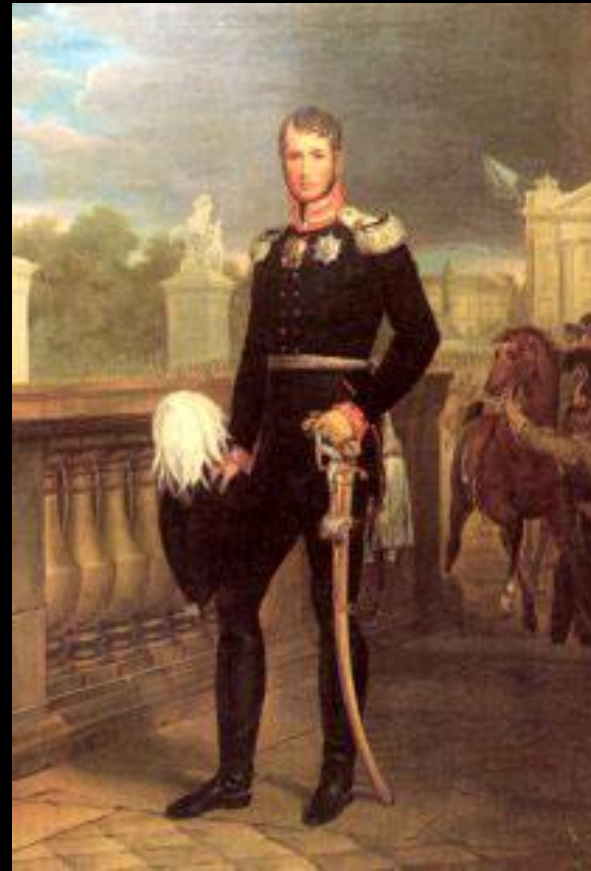
→ zahájil se kulturně-politický **dialog** mezi panovníkem a jeho lidem

→ samotná **budova** je bezesporu mistrovské dílo **neoklasicistní architektury**

- myšlenka vybudovat muzeum v centru Berlína byla poprvé přednesena **v poslední třetině 18. století**
- první diskuse stavěly na zcela odlišném pojetí než výsledná realizace
- na počátku 19. století dochází k zásadním **změnám v postoji k umění a akademickému studiu**
- což zásadním způsobem ovlivnilo konečnou formu a obsah Altes Musea → nakonec se stalo moderní muzejní institucí

Friedrich Wilhelm III. Pruský
(1770–1840)

E. P. Gebauer podle Francois
Gérard, Friedrich Wilhelm III. von
Preussen, zámek Hohenzollernů

François Gérard: Friedrich Wilhelm III.

- **Friedrich Wilhelm III.** se rozhodl založit nové muzeum
 - jeho představou bylo **spojit dosavadní rozptýlené sbírky** po celém pruském království
 - současně zamýšlel **zpřístupnit královské sbírky** umělcům a široké veřejnosti
 - **okolo roku 1800 v Prusku** – období německého idealismu – reakce na **napoleonské války** – vzrůst **intelektuální elity**
 - reorganizace právního systému a milice
 - monarcha a jeho vláda jsou odpovědni za **založení škol, univerzit a dalších kulturních institucí**

Friedrich Georg Weitsch
(1758–1828): Friedrich
Wilhelm III. a královna Luise v
Parku Schloss Charlottenburg,
1799, olejomalba

Heinrich Anton Dähling:
Friedrich Wilhelm III. se svou
rodinou, 1806

Frederic Wilhelm III. King of Prussia (1797–1840), 19th century

- stavbu Altes Museum v Berlíně je třeba vnímat v širším kontextu **již existujících uměleckých institucí v německé oblasti**
- v době plánování výstavby berlínského Altes muzea již existovaly veřejnosti přístupné galerijní soubory:
- v roce 1745 a 1746 **Augustus III., saský kurfiřt a polský král** (v.1734–1763) velký milovník umění, přesunul podstatné části své umělecké sbírky do přestavěných **stájích na Neumarkt v Drážďanech**, které byly **otevřeny pro veřejnosti**
- v **Kasseli** byla v roce 1779 dokončena výstavba **Fridericiana** → v něm se nacházely sbírky antických starožitností i přírodní historie, **veřejně přístupná**
- Královská sbírka obrazů však i nadále zůstala v galeriích v **Schloss Bellevue**
- **Christian von Mechel** (1737–1817) instaloval galerii obrazů v **Horním zámku Belvedere ve Vídni**, kde uplatnil **nejnovější umělecko-historické standardy při instalaci obrazů**

Berlin: Schloss und Spree

Berlin: Dom und Gärten

Royal palace

Königliches Schloß

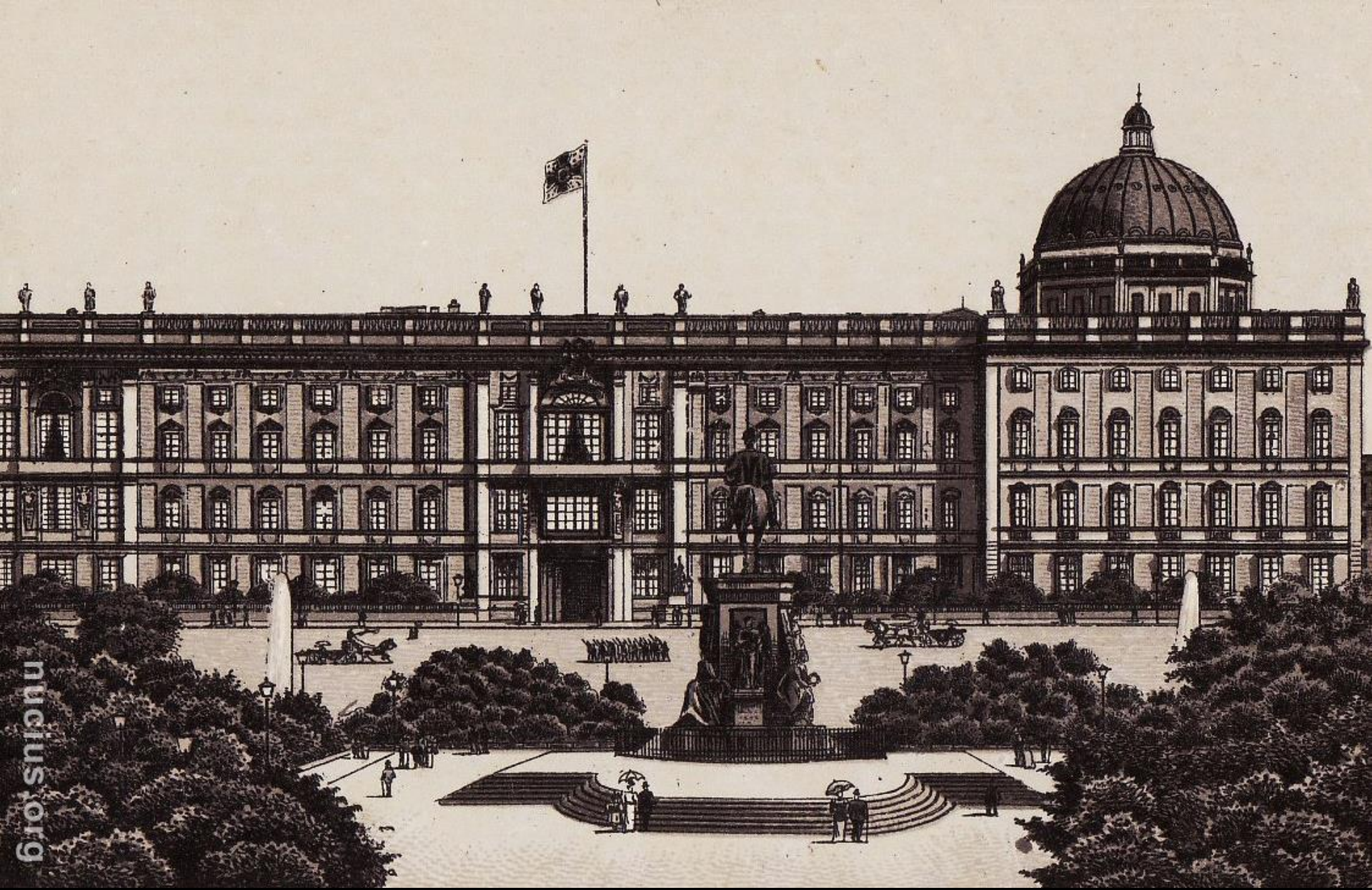

západní portál s kupolí z 19. století
vpravo na řece Spree Kaiser-Wilhelm-Nationaldenkmal z roku 1897, který byl
zničen v 1950 DDR-Regime, zůstaly jen základy

Berlín, zámek, s národním pomníkem císaře Vilhelma I., okolo 1900

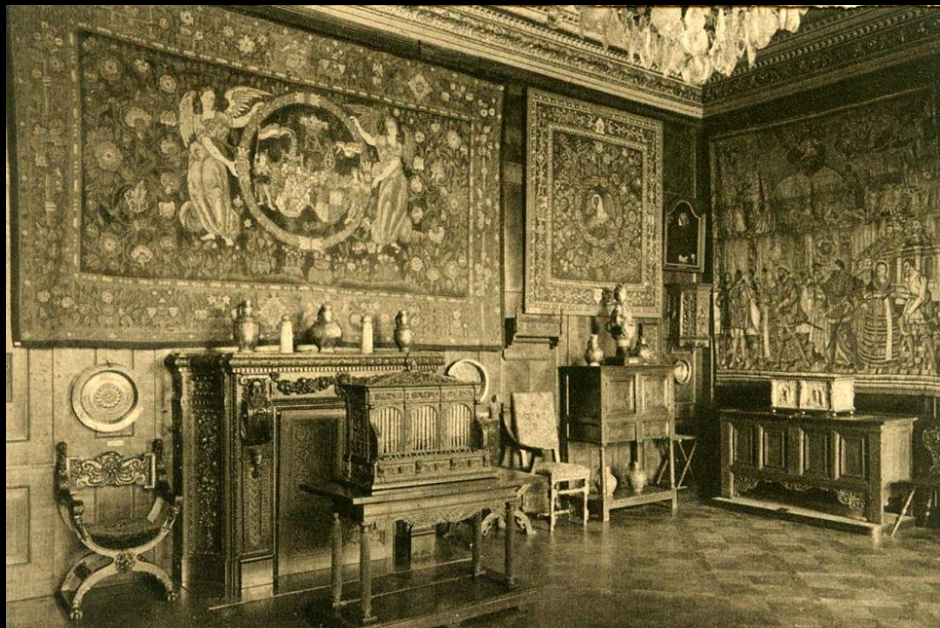
nucius.org

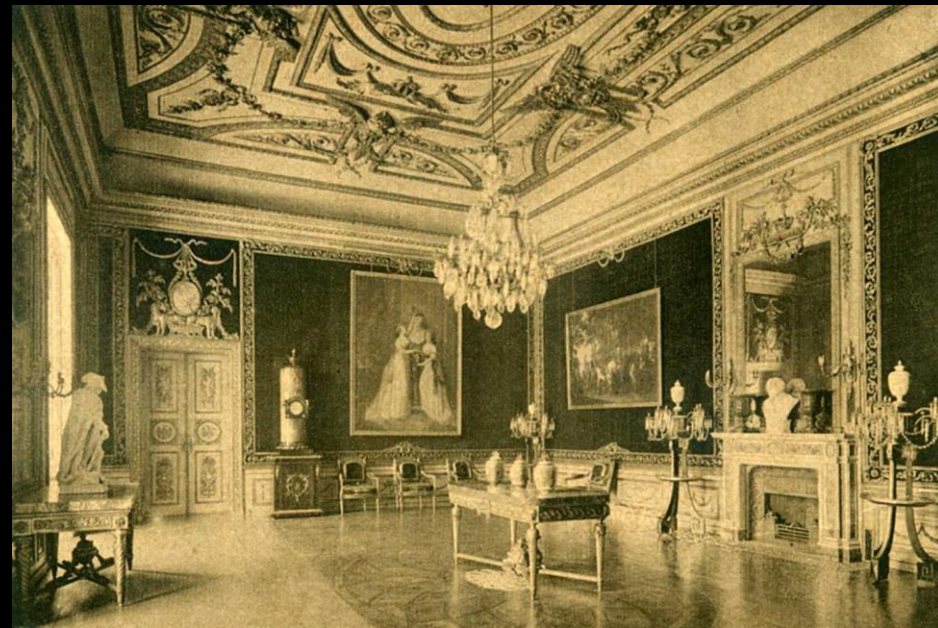

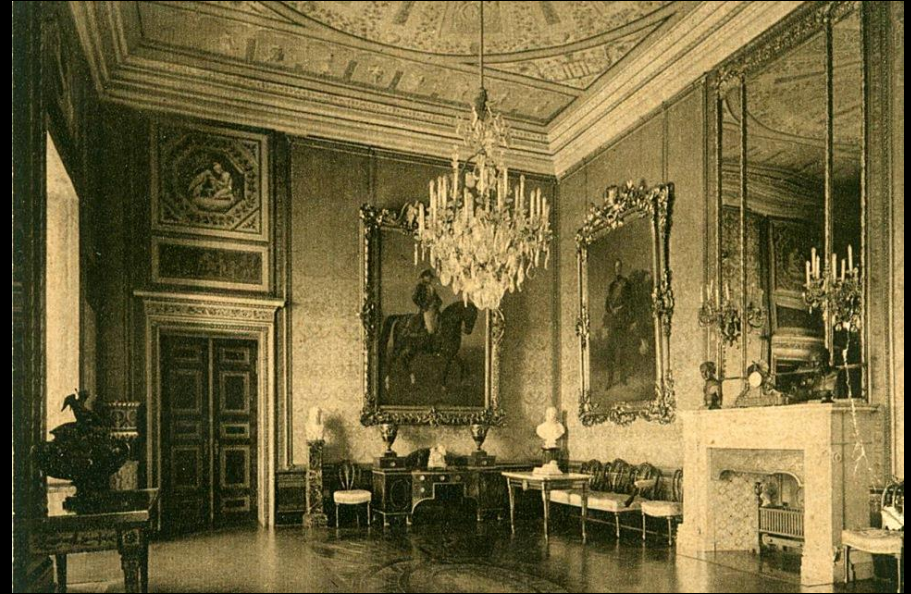
místnost v berlínském zámku okolo 1905

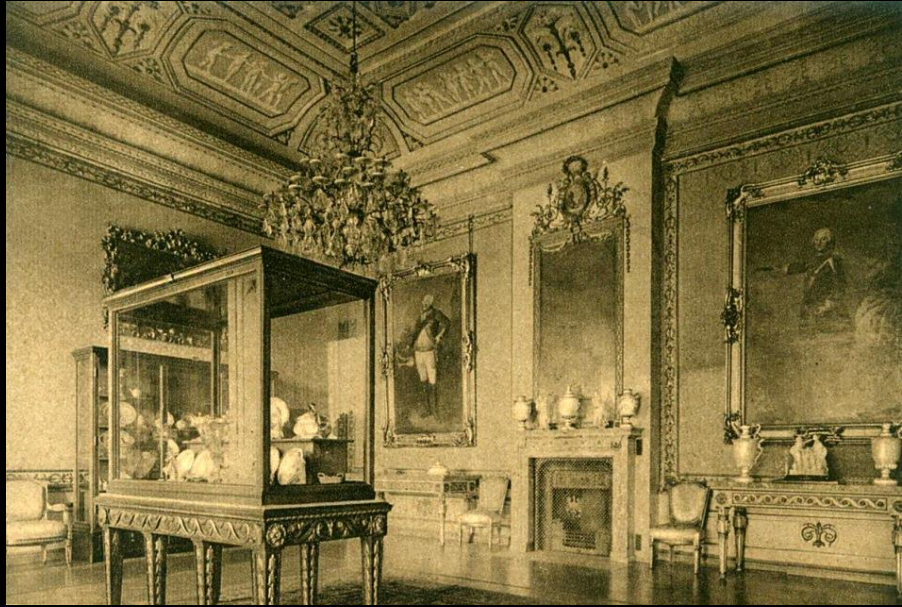
Trünní místnost, postavena
Karlem von Gontardem, 1789

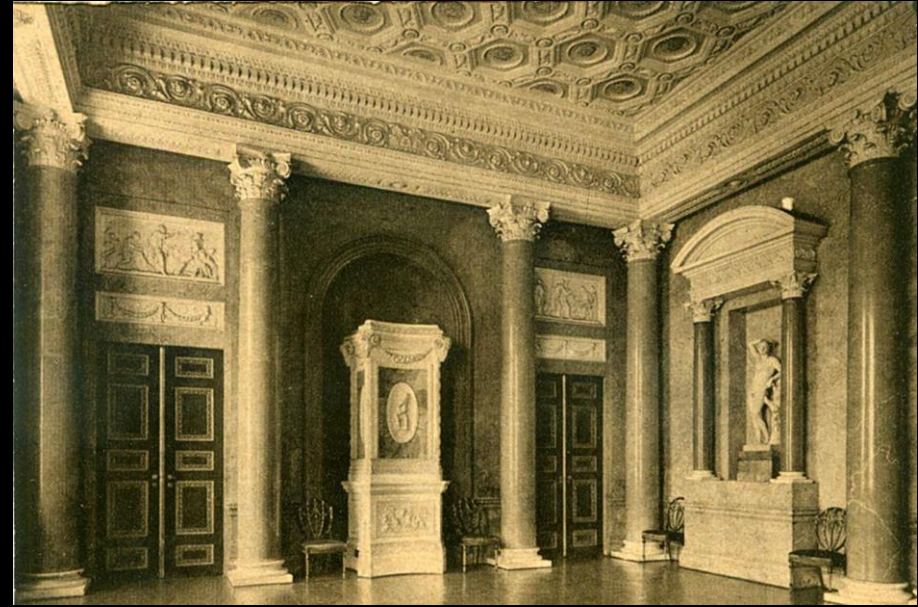
koncertní sál, postaveno 1790,
foto okolo 1905

modrá francouzská komora

Porzellankammer

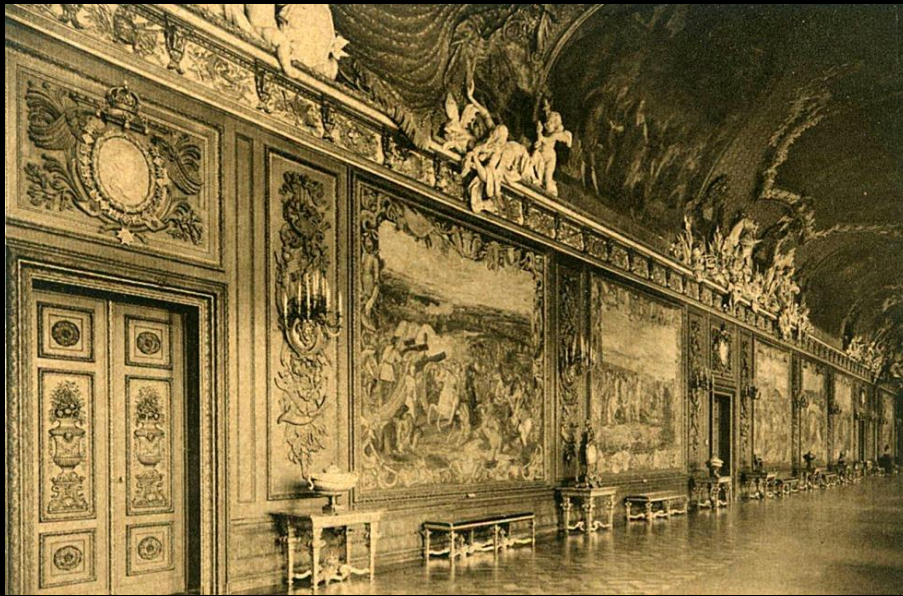
Sloupový sál, který byl v roce 1789
přestavěn pro Friedrich Wilhelm von
Erdmanssdorff

jídlna pro Friedricha Wilhelma von Erdmannsdorff (1789)

bílý mramorový sál od Ernst von Ihne, 1893
510 čtverečních metrů a 14 metrů vysoký sál určen pro stříbrné poklady krále, sloužil také jako taneční sál

gobelínová galerie v berlínském zámku,
zřízena okolo 1702 von Eosander von Göthe.

Gobelin v barokním sále

Berlin, Schloss

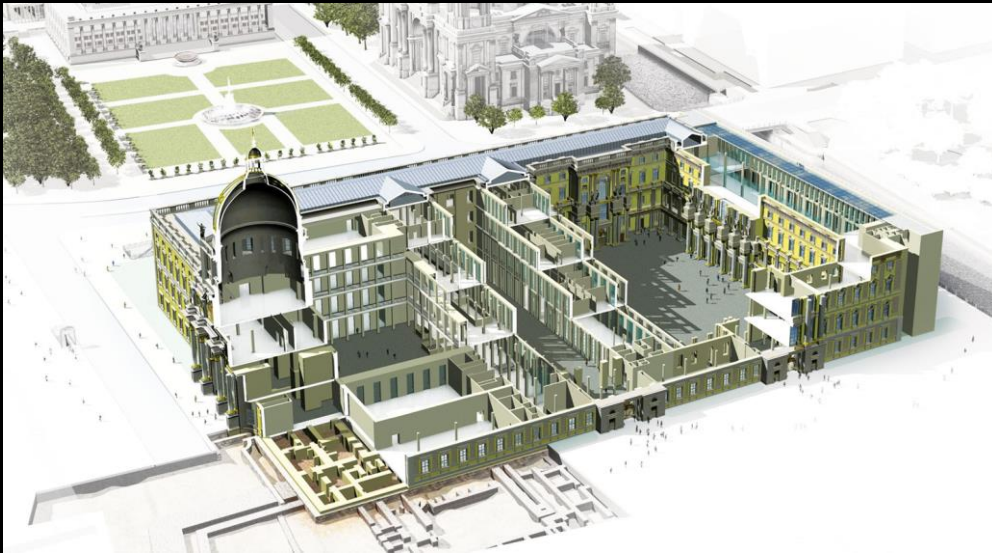
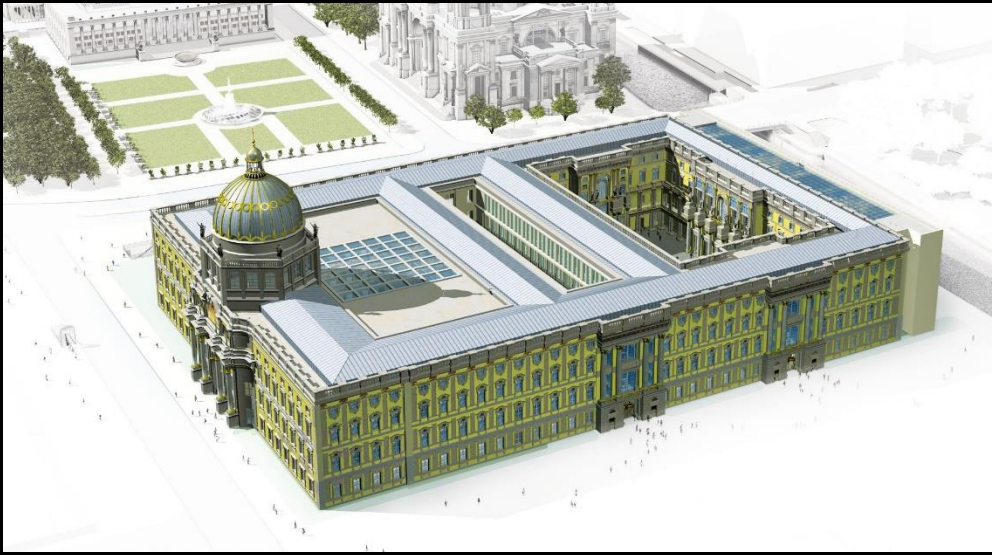

Palast der Republik 1986

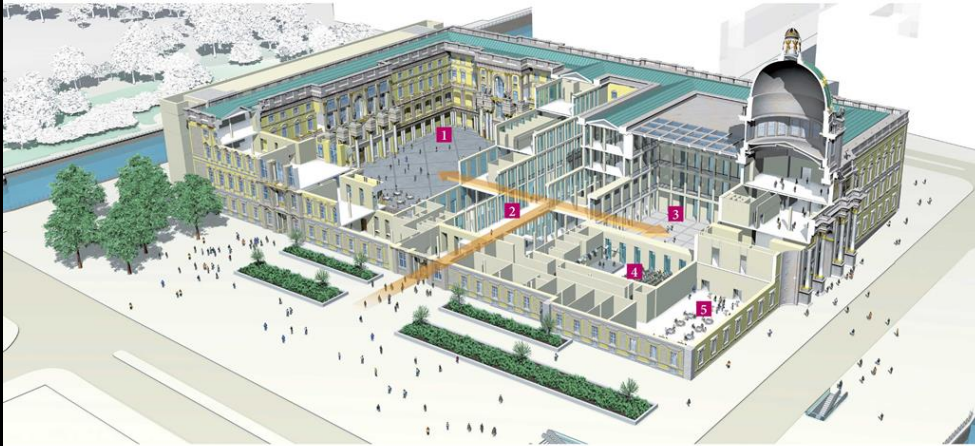

Das Humboldt Forum im Berliner Schloss

Weg durch den Rohbau
am Tag der offenen Baustelle 1. Juni 2014

- 1 Schlüterhof
- 2 Passage
- 3 Eingangshalle
- 4 Multifunktionsaal
- 5 Auditorium

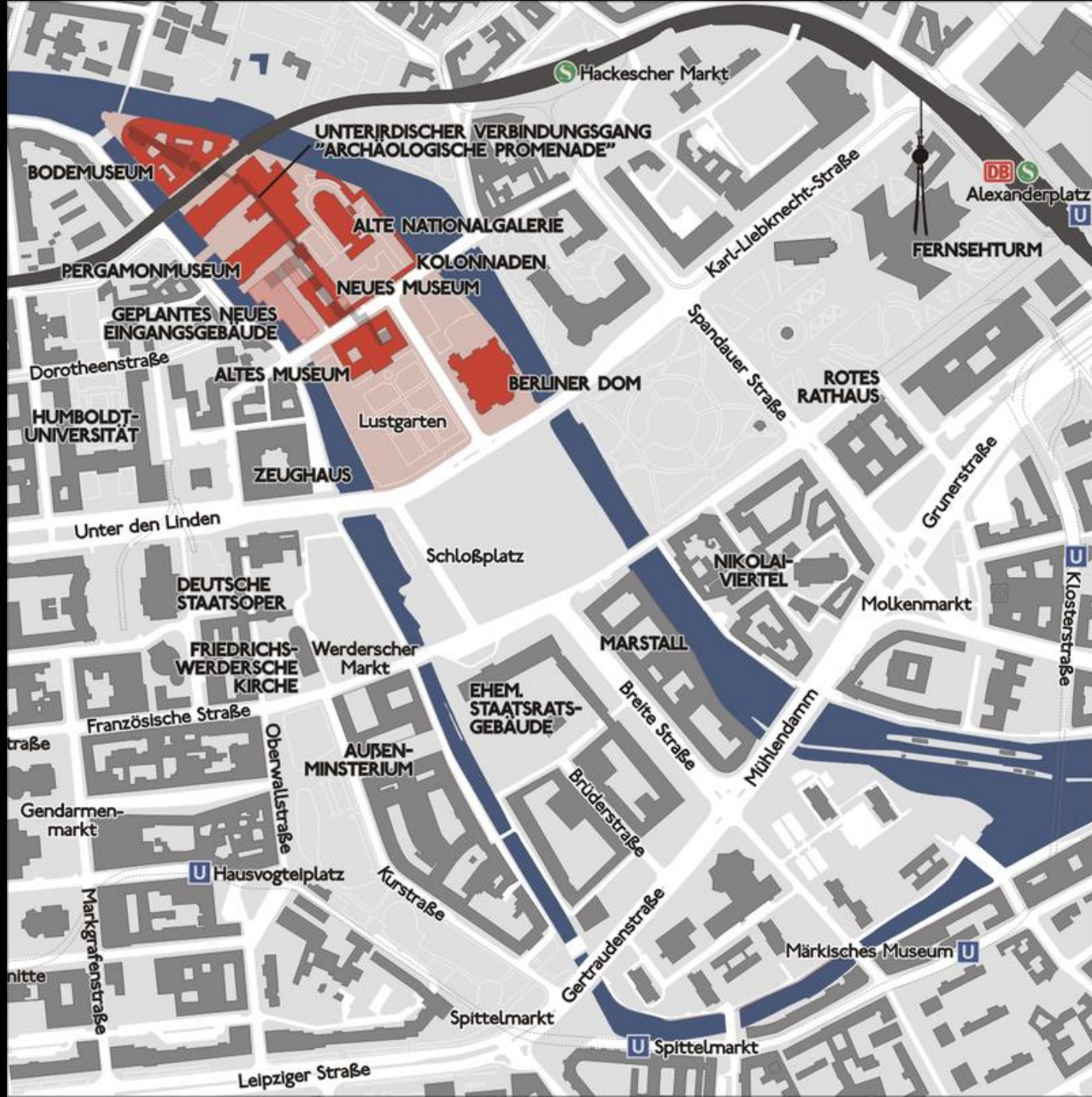
HUMBOLDT
FORUM

BERLINER SCHLOSS

Wilhelm von Humboldt

Hackescher Markt

UNTERIRDISCHER VERBINDUNGSGANG
"ARCHAOLOGISCHE PROMENADE"

BODEMUSEUM

PERGAMONMUSEUM

ALTE NATIONALGALERIE

KOLONNADEN

NEUES MUSEUM

GEPLANTES NEUES
EINGANGSGEBÄUDE

ALTES MUSEUM

BERLINER DOM

Lustgarten

ZEUGHAUS

ROTES RATHAUS

FERNSEHTURM

HUMBOLDT-
UNIVERSITÄT

Dorotheenstraße

Unter den Linden

Schloßplatz

DEUTSCHE
STAATSOOPER

NIKOLAI-
VIERTEL

Molkenmarkt

FRIEDRICHS-
WERDERSCHER
KIRCHE

Werderscher
Markt

MARSTALL

EHEM.
STAATSRATS-
GEBÄUDE

AUßEN-
MINISTERIUM

Französische Straße

Breite Straße

Mühlendamm

Gendarmen-
markt

Oberwallstraße

Brüderstraße

Hausvogteiplatz

Kurstraße

Gertraudenstraße

Märkisches Museum

Markgrafenstraße

Spittelmarkt

Spittelmarkt

Leipziger Straße

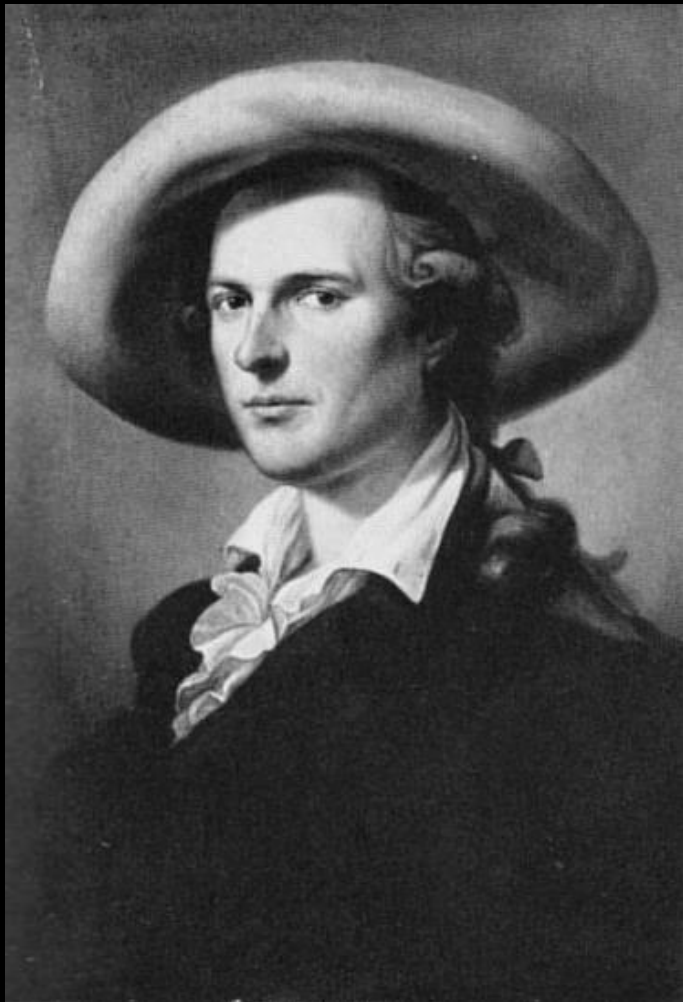
Alexanderplatz

Karl-Liebknecht-Straße

Spandauer Straße

Grunerstraße

Klosterstraße

Aloys Hirt (1759–1837)

- profesor výtvarného umění na **Akademii výtvarných umění v Berlíně**
- byl první, kdo navrhl, aby bylo v Berlíně **postaveno muzeum v projevu předneseném v roce 1797**
- jeho myšlenky nesly ovoce a vedly k práci na **reorganizaci existujících sbírek** a k **prvním architektonickým návrhům**
- **Schinkelův** první návrh **kolem roku 1800**, který se skládá z obdélníkové budovy s několika kopulemi a podstatného chrámového sloupoví

1818–1819
Olej na plátně, 39 x 44 cm
Nationalgalerie, Berlin

1. architekt **Hans Christian Genelli** (s dýmku)
2. archeolog **Aloys Hirt**
3. **Gustav Adolf von Ingenheim** (syn krále Friedricha Wilhelma II. a hraběnky Voss)
4. malíř **Friedrich Bury** – autor obrazu (u okna)
5. Hrabě **Friedrich Wilhelm von Brandenburg** (syn krále Friedricha Wilhelma II. a hraběnky Doenhoff).

- podle Hirta **umělecká díla** ve státních sbírkách musí být seřazena/utříděna, přístupná, a mají být využity pro svůj **didaktický potenciál**
- jako profesor na Akademii výtvarných umění, považoval **sbírkové fondy** za poklad, který by **neměl být ukryt v královských sídlech**, ale měl by být **otevřen pro účely studia**

Jean Henry (1761–1831), knihovník a ředitel **Kunstammer**

- **renovace 1795** – odpovědnost za širokou škálu nových sbírek → nešlo jen o obrazy sochy, ale i **mince, orientální a indické zbraně, egyptské mumie, atd.**
- **1805 představil** králi podrobný plán, jak by bylo možné tyto **encyklopedické sbírky restrukturalizovat a vhodněji vystavit**
- později bylo rozhodnuto, že **Altes Museum** mělo výhradně hostit **řecké a římské sochy a sbírky obrazů**
- **nápis ve vlysu** s odkazem na **Monumenta antiquitatis omnigenae** (všechny druhy starožitností) pravděpodobně pochází z doby, kdy bylo záměrem představit v muzeu sbírky různého druhu

- Napoleonské války a **pruská porážka v roce 1806** → přinesly přesušení muzejních projektů
 - **Napoleon konfiskoval nejvýznamnější umělecká díla z Pruska** a převezl je do Paříže → byly vystaveny a začleněny do **sbírky Musée Napoleon** (1803-1815) (Musée du Louvre)
- což upozornilo pruské obyvatelstvo na význam těchto uměleckých děl jako součást jejich **národního kulturního dědictví**

- pruský ministr kultury **Karl Freiherr vom Stein zum Altenstein** (1770–1840), byl nápomocný ve formování **reforem**
- měly **vést k rozsáhlé obnově a reorganizaci** ve věcech státu v návaznosti na katastrofální porážku Pruska Napoleonovým vojskem
- **Freiherr vom Stein** si uvědomoval, že je zapotřebí **reformovat**:
 - **pruský univerzitní systém**
 - **reorganizovat královské umělecké a přírodně-historické sbírky**

→ jak sdělil v písemném dokumentu na toto téma:

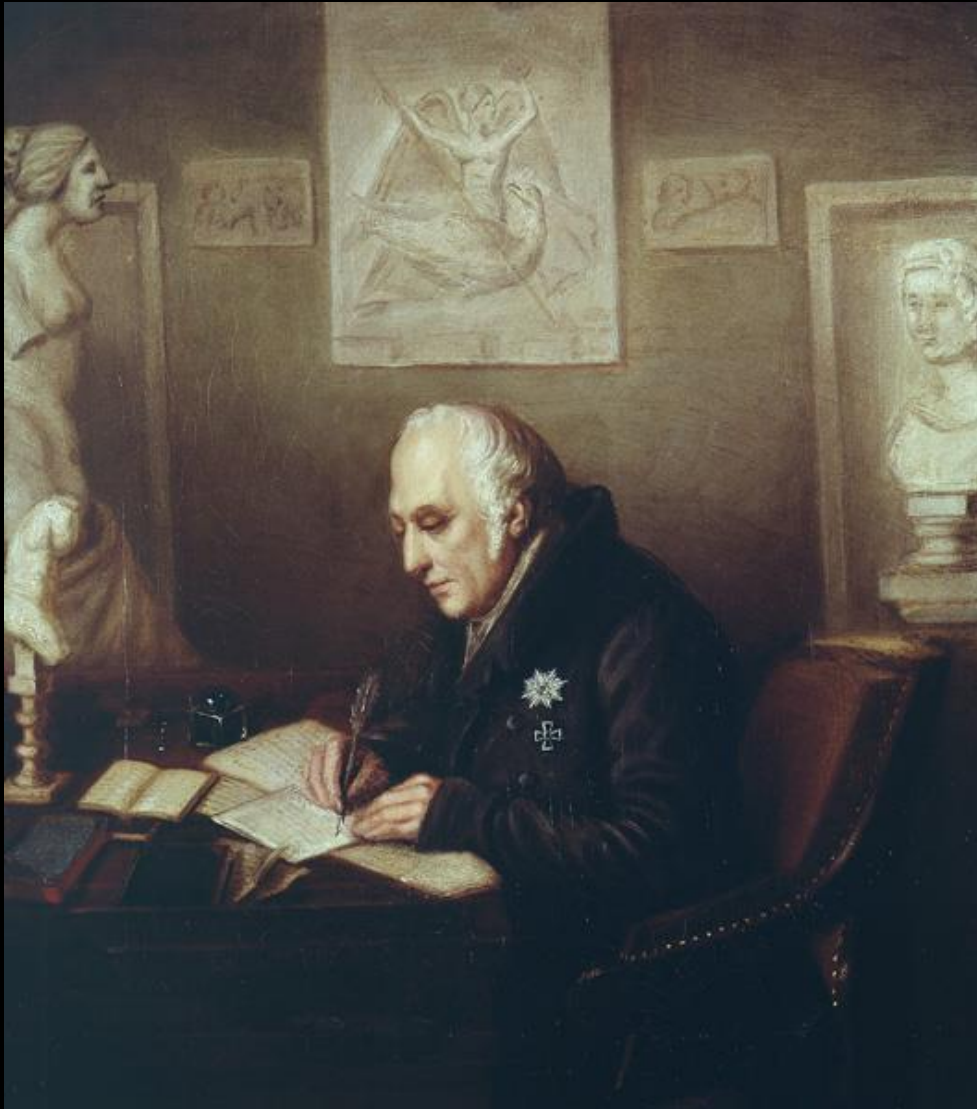
„hodnota rozsáhlých sbírek, které **nebyly** dosud **sestaveny odborným způsobem**, nemůže být správně využita.

Neuspořádané sbírky nemají žádnou cenu, jejich hodnota je nulová.“

→ jednalo se **především o případ v Berlíně**

→ poklady **nahromaděné** na sebe, byly **sotva viditelné** a ještě méně **prakticky využité**

→ v roce **1810 král rozhodl**, aby byl vypracován **soupis všech uměleckých děl ve vlastnictví královské rodiny**

- **Wilhelm von Humboldt** byl zapojen do procesu reform
- **původně královské sbírky** – měly nadále tvořit část portfolia **ministra kultury**
- tyto edikty měly mít dalekosáhlé důsledky, neboť tento **přenos odpovědnosti na ministerstvo** znamenal, že **muzea se stala státem řízenými kulturními institucemi** které Humboldt formoval v souladu s jeho vlastními humanistickými principy

Wilhelm von Humboldt v jeho studovně v Tegel Castle, okolo 1830

Berlin, Schloß Tegel, Antikensaal: Horst Urbchat, Deutscher Kunstverlag

UNIVERSITAET

- vedly se dlouhé debaty o tom, **jak by měly být sbírky přerozděleny**
- rovněž se diskutovalo o tom, které sbírky by měly být přiděleny **které instituci** →

1. **Akademii výtvarných umění**

2. **Univerzitě** nebo

3. **Akademii věd**

- teprve poté, co orgány rozhodly o **oddělení sbírek přírodní historie od uměleckých sbírek**, mohli se vrátit k otázce vhodného „domova“ pro sbírku obrazů a klasického sochařství

- **Christian von Mechel** hrál významnou roli v diskusích kolem přeřazení sbírek
- široce uznávaný pro svou práci na **reorganizaci vídeňských sbírek v Horním zámku Belvedere**, byl následně **jmenován členem Akademie umění**
- **Friedrich Wilhelm III.** mu svěřil v roce **1810** úkol **vypracovat seznam všech uměleckých děl na hradech/zámcích královské rodiny a rezidencí**, nepochybně s úmyslem budoucího muzea
- Mechel prezentoval králi své výsledky v **roce 1812**, ale žádné bezprostřední opatření nebyla přijata v důsledku probíhajících **napoleonských válek**

- návrat uměleckých děl v roce 1815 → které byly zabaveny z pruských sbírek a které byly na čas vystaveny v **Musée Napoleon**, kterého byl ředitelem **Dominique-Vivant Denon** (1747–1825) → opět vznítil diskusi o založení muzea v Berlíně
- výstava "**osvobozených uměleckých děl**" v **Akademii výtvarných umění** proměnila situaci, kdy získávání ztracených uměleckých děl bylo prezentováno jako povinnost „vlasti“
- **Umění na sebe vzalo nový význam ve veřejném povědomí jako dědictví minulosti, které má být pěstováno a oceňováno**

- **Hirt** se opět chopil příležitosti a seznámil zúčastněné osoby o **svých plánech pro muzeum umění**
- poukázal na to, že správný přístup k umění požaduje **odbornost**

Johann Erdmann Hummel
(1769–1852): portrét
Aloyse Hirta

- podle Hirtova názoru → **muzeum umění by** mělo být **vedeno vhodně kvalifikovanými osobami** → mají zkušenosti s vědeckým bádáním
- vedení instituce **výtvarníky není dostatečné**, protože vedení muzea umění „vyžaduje mnoho **pozorování**, mnoho **srovnání** a rozsáhlý, přetrvávající **výzkum**, který i nejodhodlanější umělec nemusí mít možnost vykonat ani nemá dostatek času na jeho provedení
- **odborné znalosti o obrazech je vlastní disciplínou**, stejně jako samotné umění.“

- diskuse obklopující reorganizaci sbírek a s ní spojenou výstavbou muzejní budovy upozornila na problémy týkající se umění a jeho role jako vědecké disciplíny
- bylo zapotřebí stanovit **kritéria** pro výcvik národa budoucími **klíčovými odborníky**
- reorganizace sbírek vedla k vytvoření dějin umění jako disciplíny a profesionalizace vědeckého zhodnocení uměleckých děl
- tyto problémy se také dostaly do popředí v souvislosti **s novými akvizicemi**

- v roce 1815 král koupil v Paříži velkou část **sbírky Giustiniani**
- tím se výrazně zvýšil **počet italských barokních obrazů v jeho sbírkách**
- některé strany však vyjádřily názor, že jsou **pro sbírku potřebné další německé obrazy**
- i přes maximální úsilí **Humboldta** a **Schinkela** nebylo možné koupit pro Prusko sbírku raných německých a holandských obrazů shromážděných **bratry Melchiorem** (1786–1851) a **Sulpiz** (1783–1854) **Boisseree**
- ty zakoupil bavorský **král Ludvík I.** (r. 1825–1848).

- nějakou dobu bylo v plánu, že umělecké sbírky budou umístěny v **Akademii výtvarných umění**
- v roce 1815 došlo k **navrácení konfiskovaných uměleckých děl**
- + králova **akvizici obrazů sbírky Giustiniani**
- v únoru roku 1818 byl stanoven počet **místností na univerzitě**, kde by si **veřejnost** mohla prohlédnout **nově nabytá umělecká díla**
- bylo to jen **dočasné řešení** → plánem bylo vytvořit **muzeum umění v Akademii výtvarných umění**
- **v roce 1820** bylo Hirtovi svěřeno přezkoumání královské sbírky a **výběr obrazů**, které zde měly být vystaveny
- za stavební práce na Akademii výtvarných umění byl odpovědný soudní inspektor budov **Friedrich Rabe** (1775–1856)
- v roce 1822 se také zapojil **Schinkel**
- výstavba se ukázala stále dražší, protože stavba samotné akademie zásadně potřebovala renovaci

- v roce 1821, došlo k nákupu **sbírky Edwarda Solly** (1776–1844), anglického obchodníka s bydlištěm v Berlíně
- pozornost se soustředila na myšlenku výstavby **nového účelově postaveného muzea**
- tato **sbírka 3.000 obrazů** nemohla být uložena v akademii společně se stávajícími sbírkami
- nelze tedy pokládat za důvod výstavby Altes Muzea návrat Napoleonovy válečné kořisti do Berlína
- myšlenka na nové muzeum už byla dlouho ve vzduchu
- mezi faktory, které vedly ke konečnému rozhodnutí, jsou na jedné straně velmi **značné náklady** na nezbytné stavební práce v **Akademii výtvarných umění** a na straně druhé, **akvizice sbírky Sollyho**
- **Friedrich Wilhelm III.** schválil **výstavbu nového muzea dne 24. dubna roku 1823**
- práce začaly okamžitě. Přesto to trvalo sedm let do **otevření muzea v roce 1830**

- Hirt byl jediný, který vznášel námitky
 - opět se vyhrotil konflikt týkající se různých pojetí **funkce muzea umění**
 - **Hirt** navrhoval, aby nová instituce byla **začleněna do Akademie výtvarných umění**, neboť podle jeho odhadu jeho **primárním cílem bylo obohatit vzdělávání nabízené mladým umělcům na akademii**
- x
- **Schinkel** a jeho podporovatelé považovali **muzeum jako vzdělávací instituci pro celý národ**

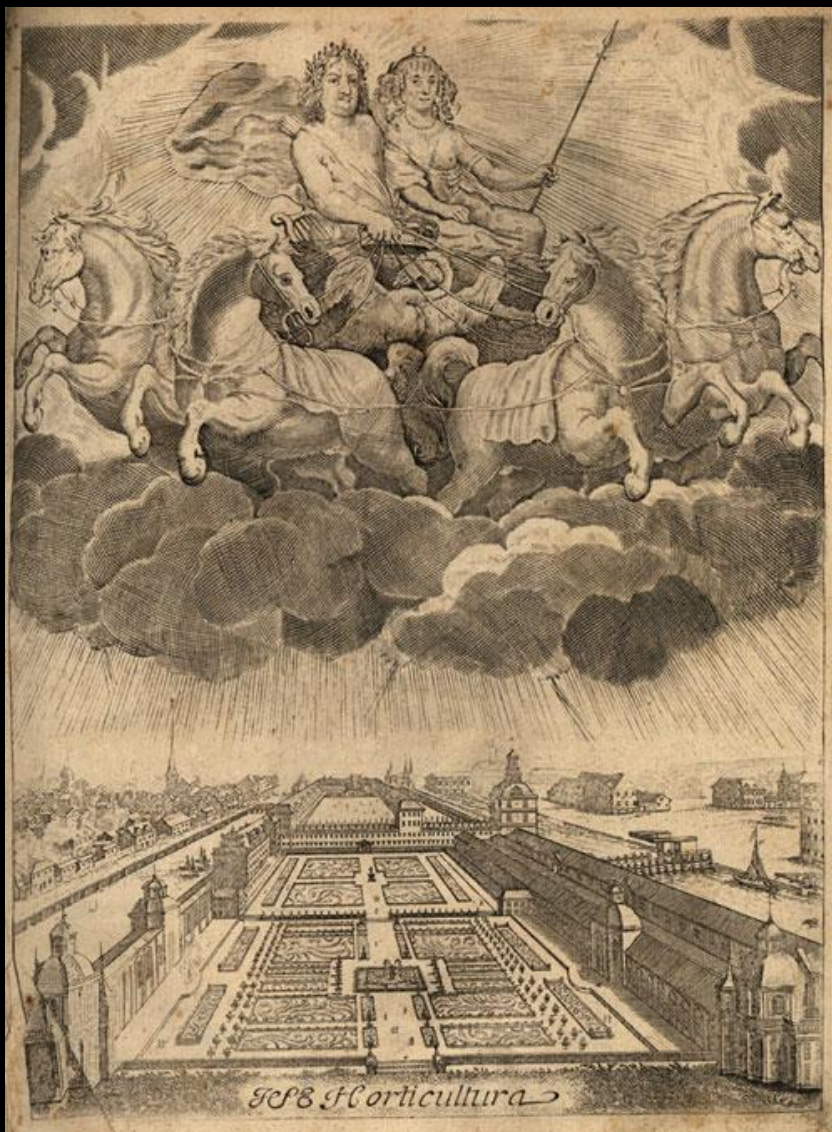
→ další důležitý hlas při plánování etap muzea byl historik umění **Gustav Friedrich Waagen**, který byl v Berlíně od roku 1823 a který byl následně jmenován **prvním ředitelem Altes muzea v roce 1830!!!**

Gustav Friedrich Waagen

- v roce 1828 **Schinkel a Waagen** vytvořili **společnou zprávu**, která snad nejlépe odráží **názory architekta a historika umění**:
- „Podle našeho názoru je nejušlechtilejším a **hlavním účelem muzea**, probudit muzeum, kde se ještě spí, tak **veřejný smysl pro výtvarné umění** jako jeden z **nejdůležitějších oborů lidské kultury**, a kde je již probuzena, aby byla poskytnuta vhodná výživa a příležitost pro stále větší upřesnění. ...
- To by měla být absolutní přednost před jakýmikoli jinými účely, které se mohou týkat různých tříd lidské společnosti.“
- **Schinkel a Waagen** shrnuli funkci muzea určeného **nejprve k potěšení, pak k poučení**.“

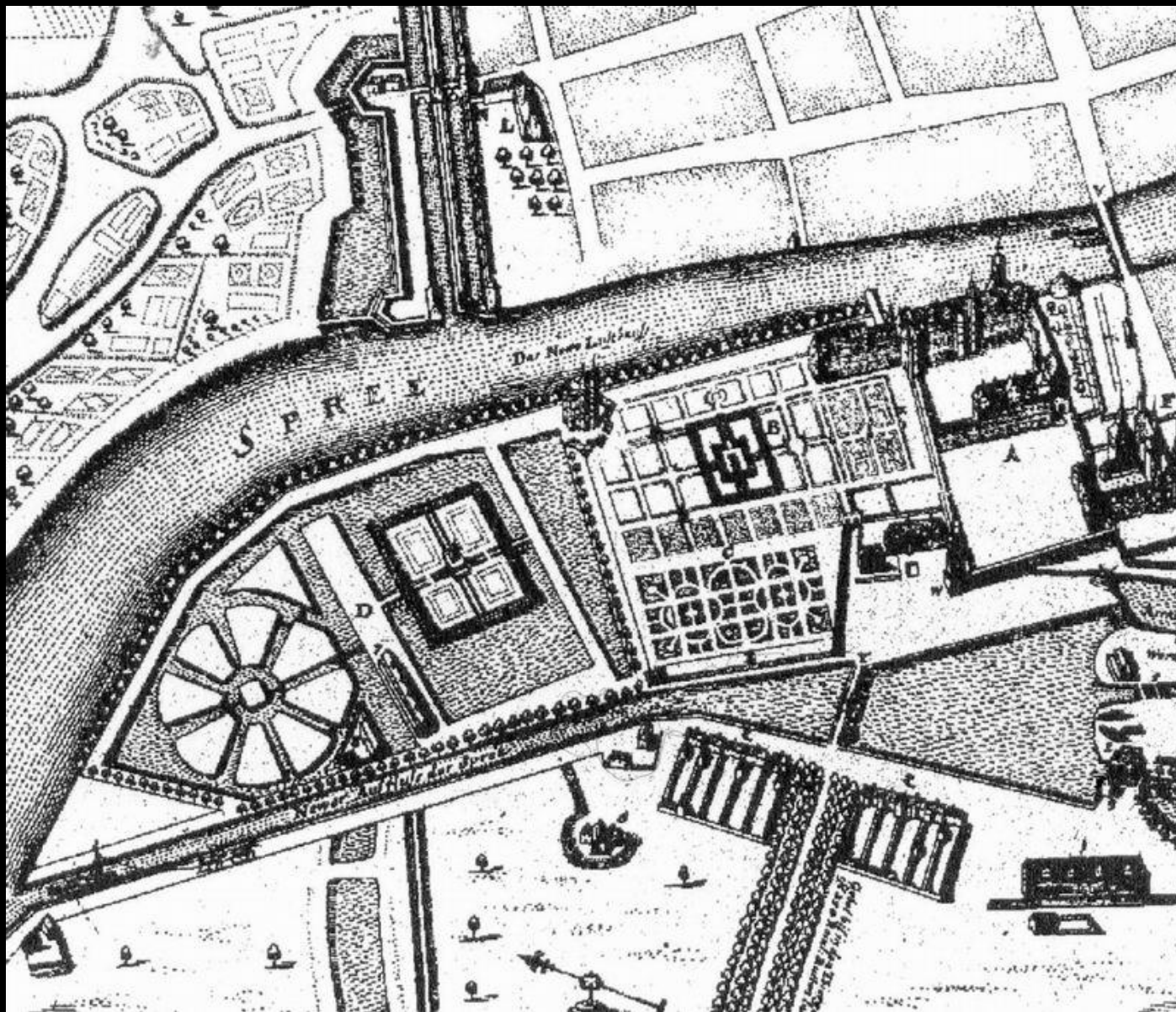
- je velmi důležité, že text vepsaný do vlysu na Hirtův návrh neodráží tento názor: **FRIDERICUS GUILIEMUS III STUDIO ANTIQUITATIS OMNIGENAE ET ARTIUM LIBERALIUM MUSEUM CONSTITUIT MDCCCXXVIII**
- **toto muzeum bylo založeno Friedrichem Wilhelmem III. pro studium všech druhů starožitností a svobodných umění, 1828**
- tento nápis byl hodně kritizován
- protinávrh Akademie věd **popsal muzeum jako pokladnici umění**
- není vůbec jasné, proč Hirtův text nebyl zpochybňován dříve, než to bylo napsáno
- i když jeho koncepce muzea nevyhrála a nebyla ztvárněna v plánech, jeho přesvědčení, že **studium a výzkum by měl být prvořadým zájmem této instituce, byl přesto zvěčněn v nápisu**

Johann Sigismund Elsholtz: **Berlin Lustgarten**, 17. století,

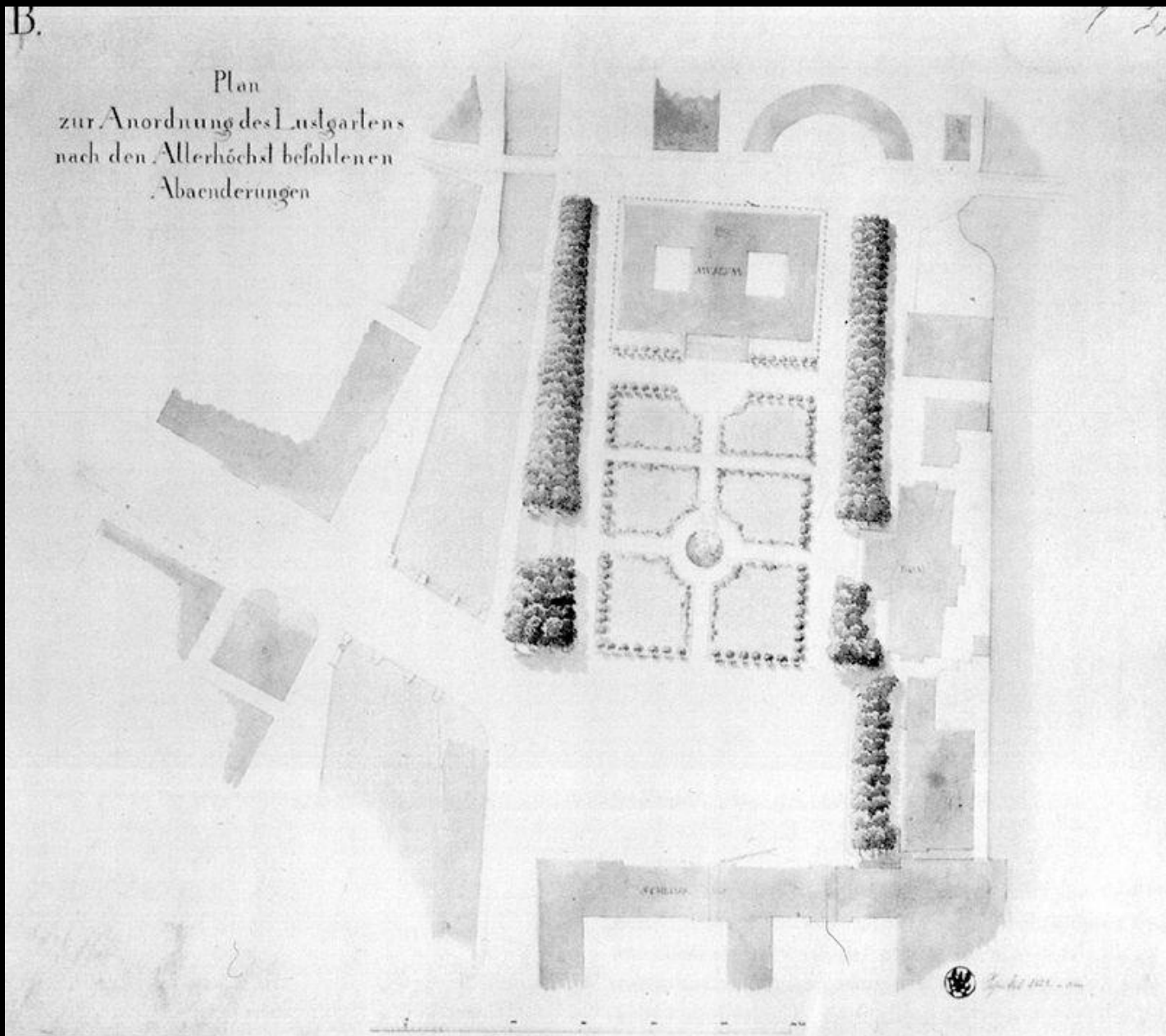
Vom Garten-Baw: Oder Unterricht von der Gärtnerey auff das Clima der Chur-Marck Brandenburg, wie auch der benachbarten Teutschen Länder gerichtet (3. Auflage 1684, Erstauflage 1666)

Johann Gregor Memhardt, Berlin, 1652, výřez z plánu, Lustgarten a zámecký areál

B.

Plan
zur Anordnung des Lustgartens
nach den Allerhöchst befohlenen
Abaenderungen

Karl Friedrich Schinkel: Lustgarten, návrh Schinckela, okolo 1828

Berlin. Altes Museum, Lustgarten, Dom.

Foto 319857 www.bilderbuch-berlin.net (1930)

BERLIN. Lustgarten. Altes Museum.

Královské muzeum a památník
Friedricha Wilhelma III.

Nationalmuseum

National Galerie

Nationalmuseum, Altes Museum,
do 1845 Königliches Museum.
1828 Karl Friedrich Schinkel
postavil. 75 tun vážící granitovou
mísu vytvořil Johann Erdmann
Hummel v roce 1831

Johann Erdmann Hummel: granitová
mísa v Lustgarten, 1831

Lustgarten, pohled na zámek, 1913
Waldemar Titzenthaler
Nick Gay, Berlin Then & Now, San Diego
2005

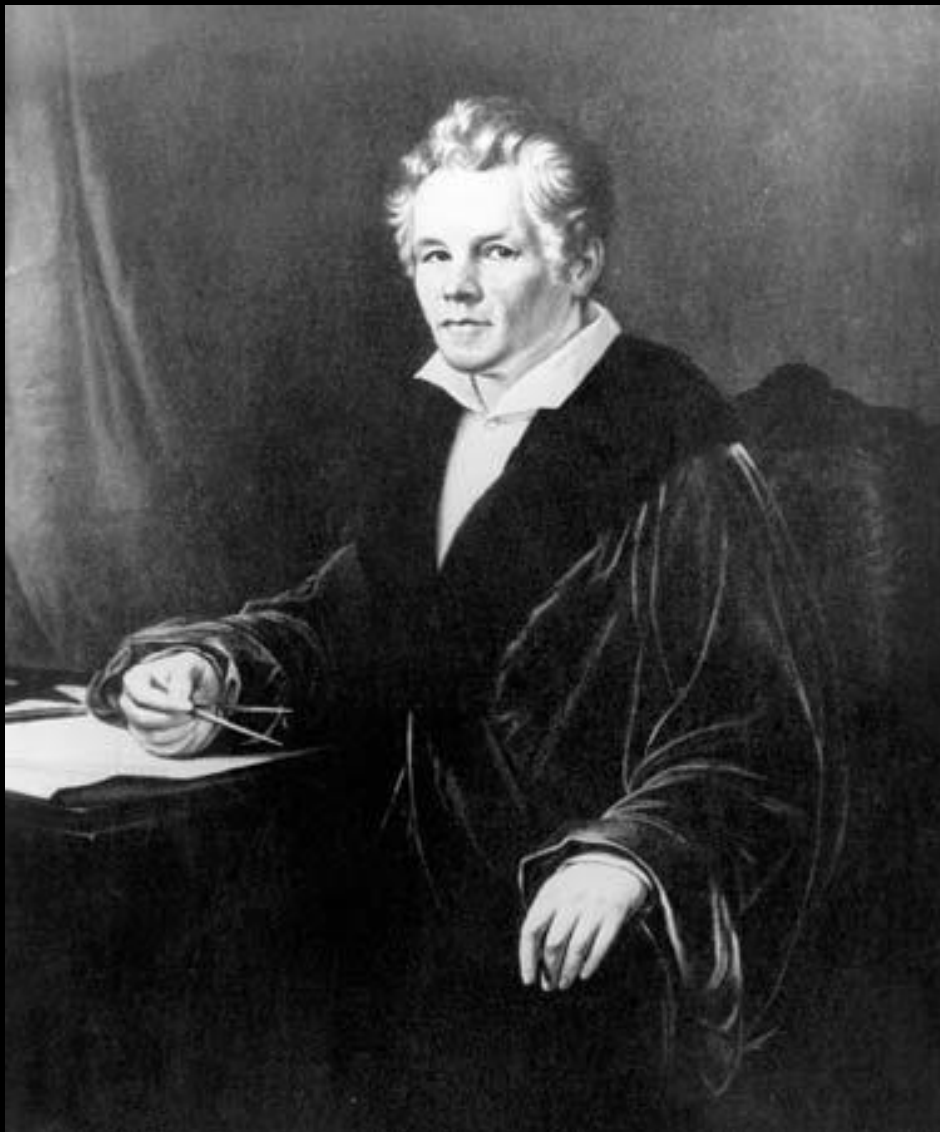
Berlin, Museum 1927

Foto_298849 www.bilderbuch-berlin.net

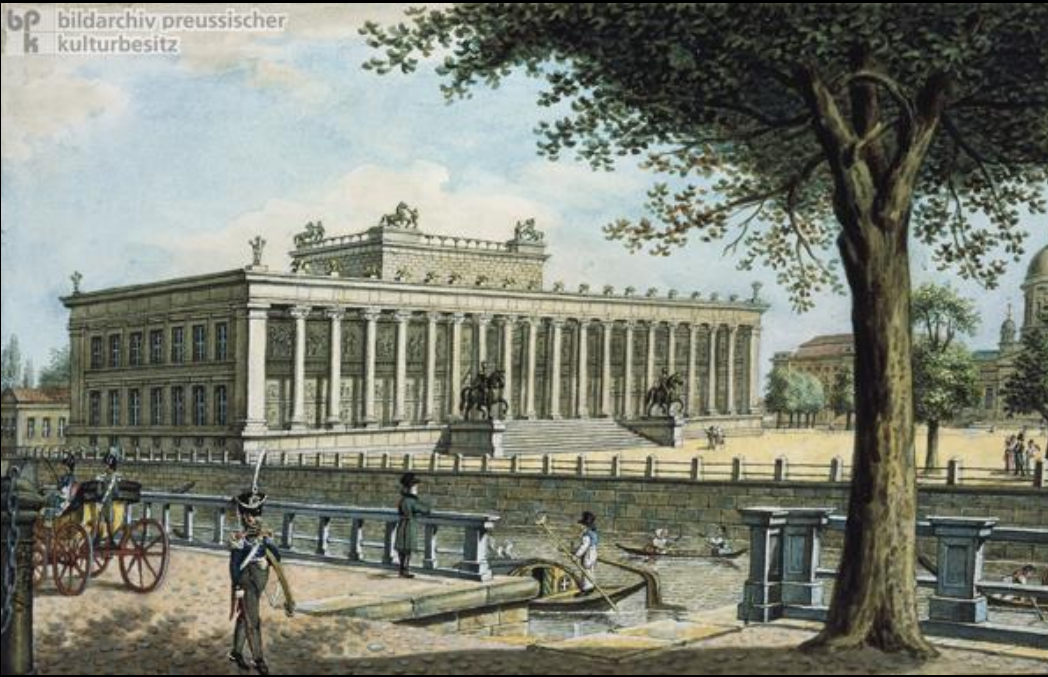

10 Schlossterrasse mit Blick auf das Alte Museum. Der Bildhauer Peter von Clodt schuf den »Rossebändiger«

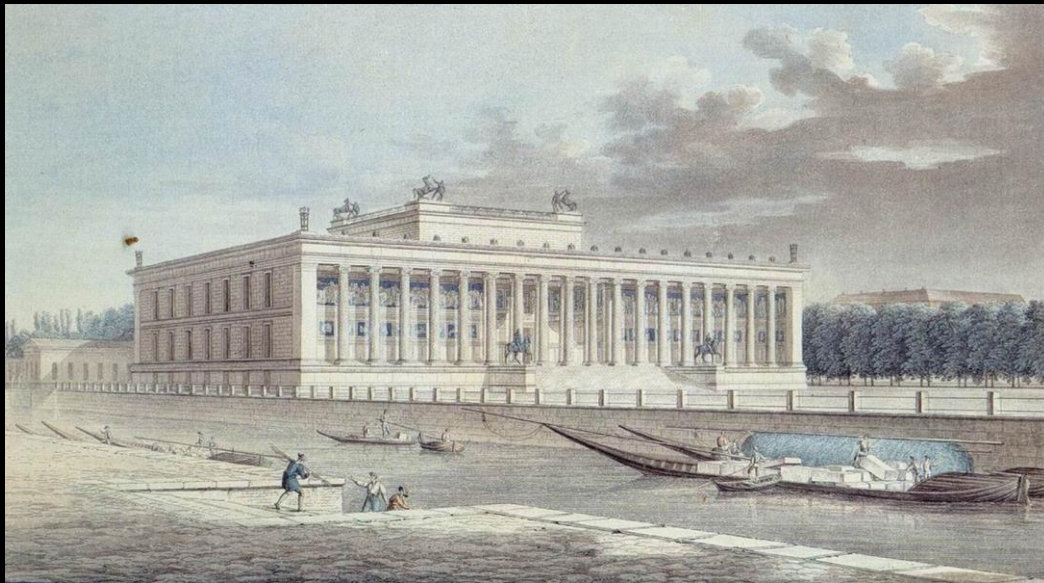

- **Schinkel** byl brzy v pozornosti zájmu pruského krále **Friedricha Wilhelma III.**, který byl sám amatérským architektem
- král vládnul v letech 1797–1840, měl velké plány s přestavbou Berlína
- stali se **blízkými přáteli**

Karl Friedrich Schinkel

Altes Museum, Berlin, okolo 1825

Friedrich Alexander Thiele:
Altes Museum Berlin, 1830

Altes Museum, před 1854

Stiftung Stadtmuseum Berlin (Hg.), Die Fotografiensammlung des Malers
Eduard Gartner, Berlin um 1850, Berlin 2006, p. 71

Karl Friedrich Schinkel. Altes Museum, Berlin, 1824–1828

- fáze „**řeckého revivalu**“ v neoklasicismu byla založena na rozvoji v Anglii, odtud převzata
- Altes Museum je okázalým příkladem, hlavní vstup → dórský chrám, ale s iónskými sloupy nasazenými na korintský řád
- rytmus monumentálního průčelí zavádí kontemplativní náladou vhodnou ke sledování umění starověku
- pro básníka Goethe, Řecko představovalo vrchol civilizace

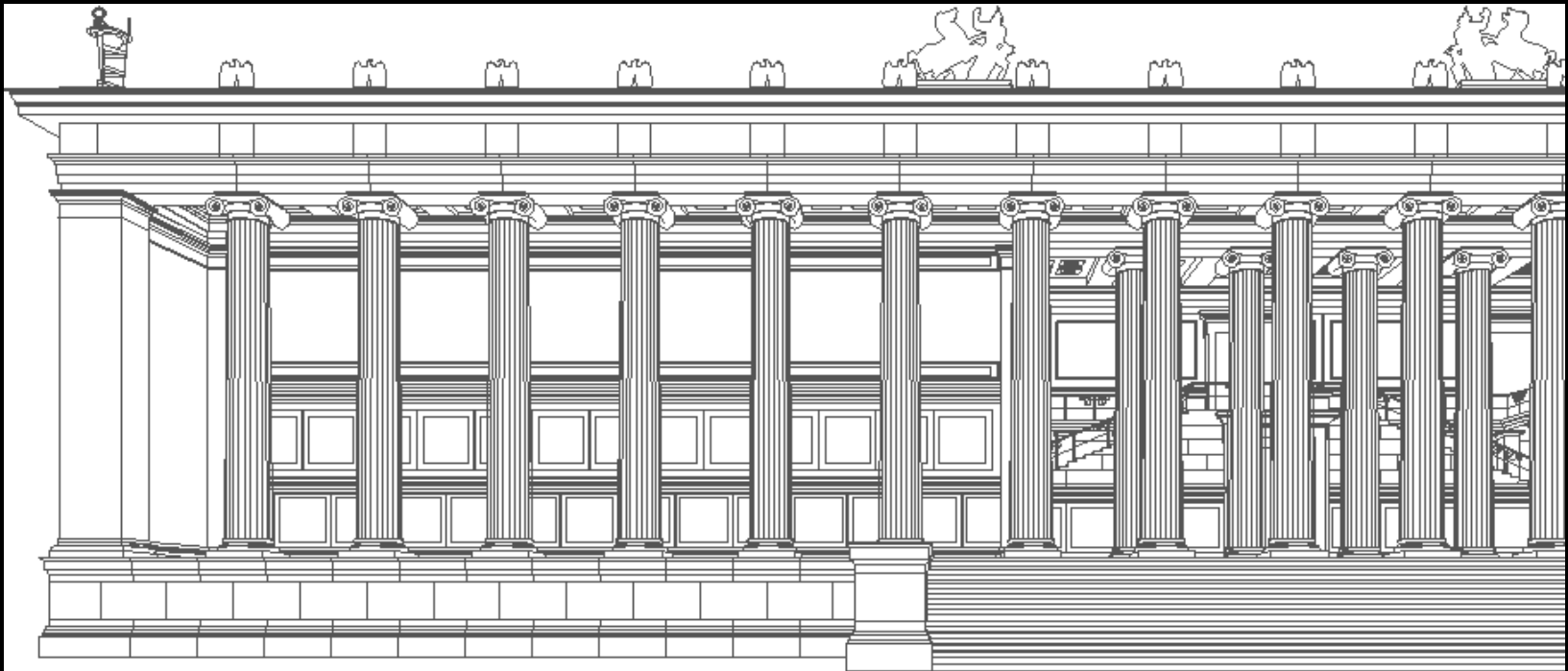

Berlin, Lustgarten a Altes Museum, 1908

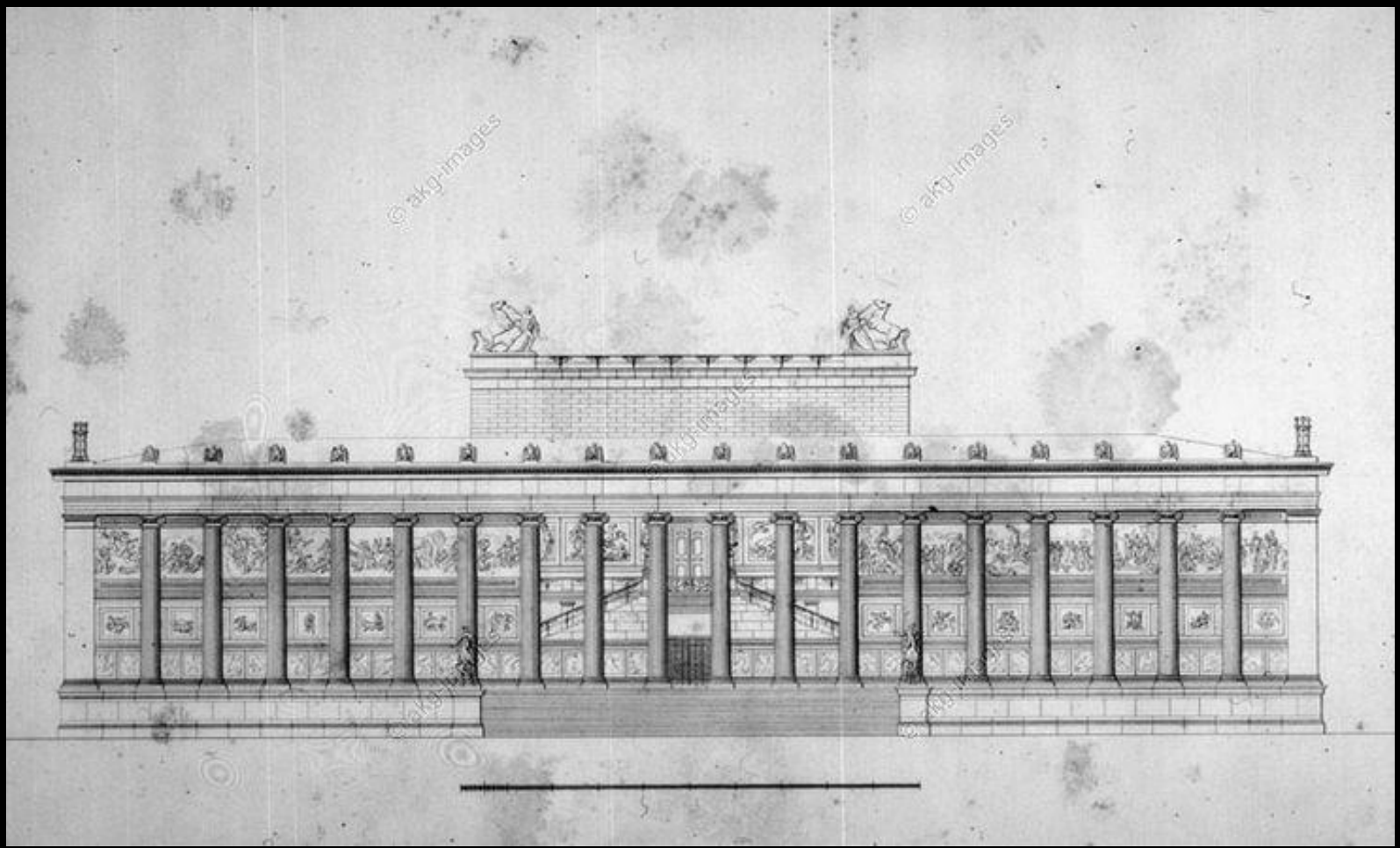

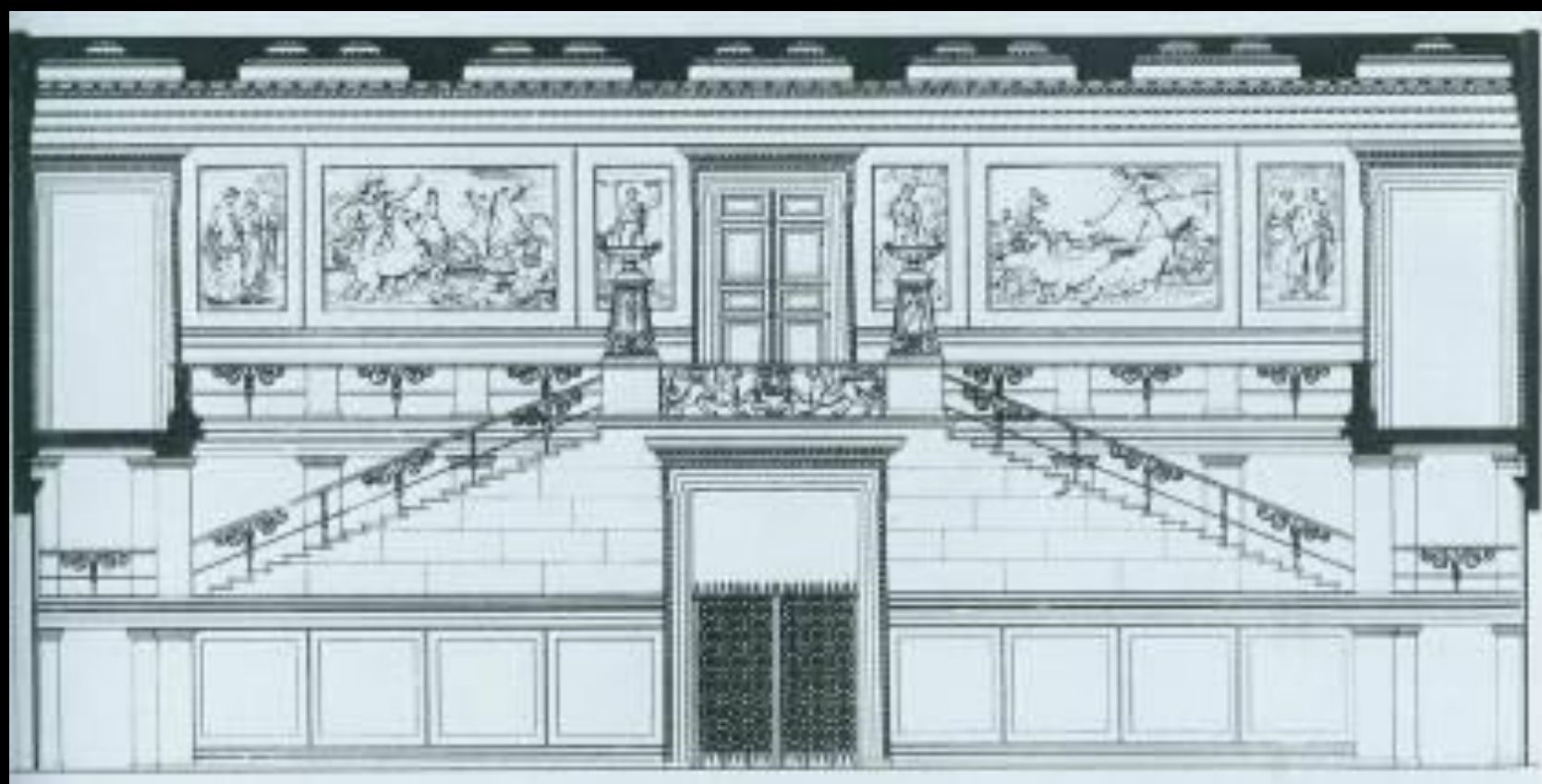
Berlin, Lustgarten und Museum 1924

- poté, co návštěvník vystoupal po širokém, strmém schodišti, vstoupí do širokého peristylu, který si Schinkel představoval **v duchu řecké agory nebo římského fóra, jako pruské Síně slávy se sochami významných historických postav**
- původní plány muzea obsahovaly také ustanovení, týkající se **nástěnných maleb ve sloupořadí**

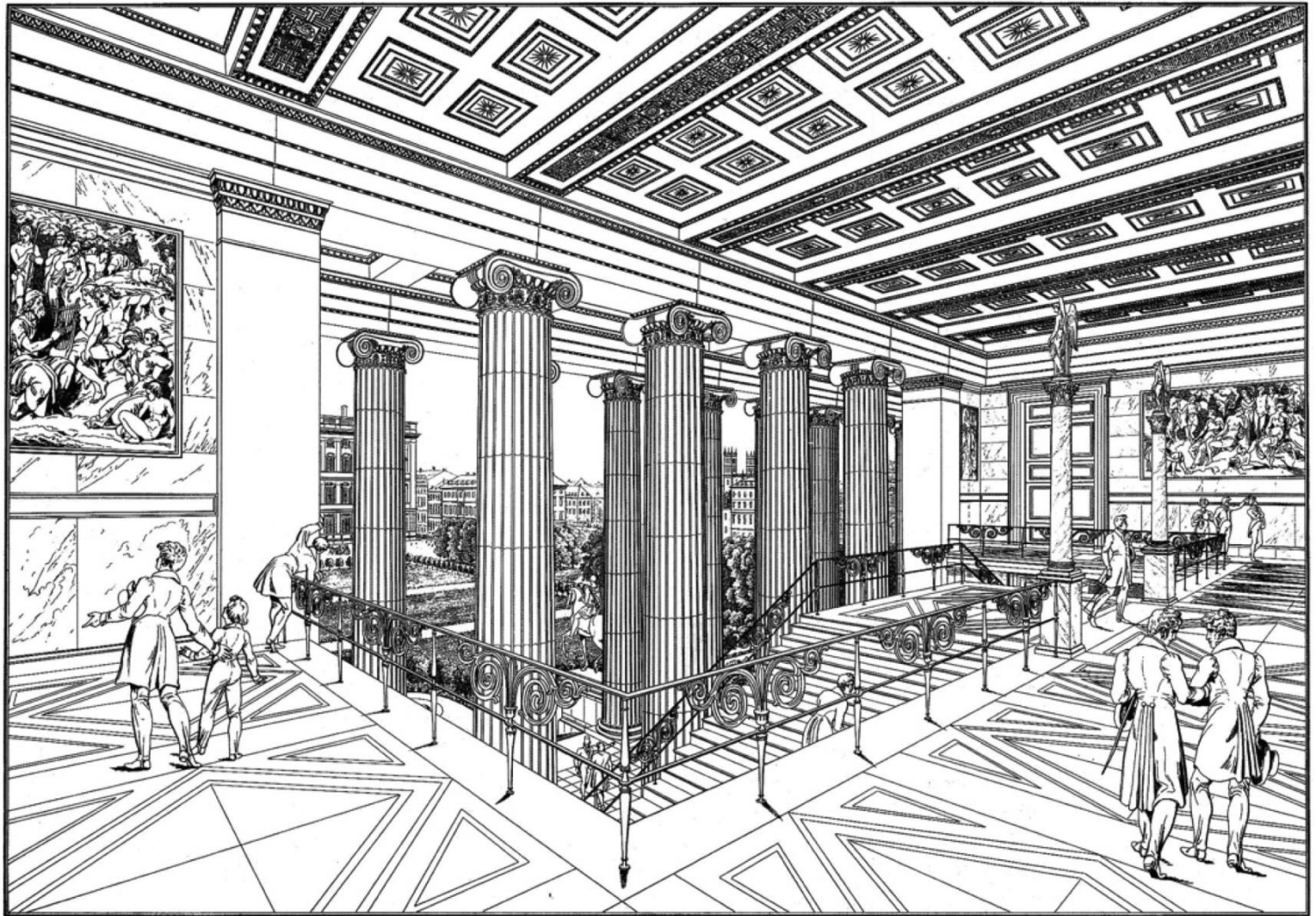
Bundesarchiv - B 145 Bild-P014752
Foto: Frankl, A. 1/1038

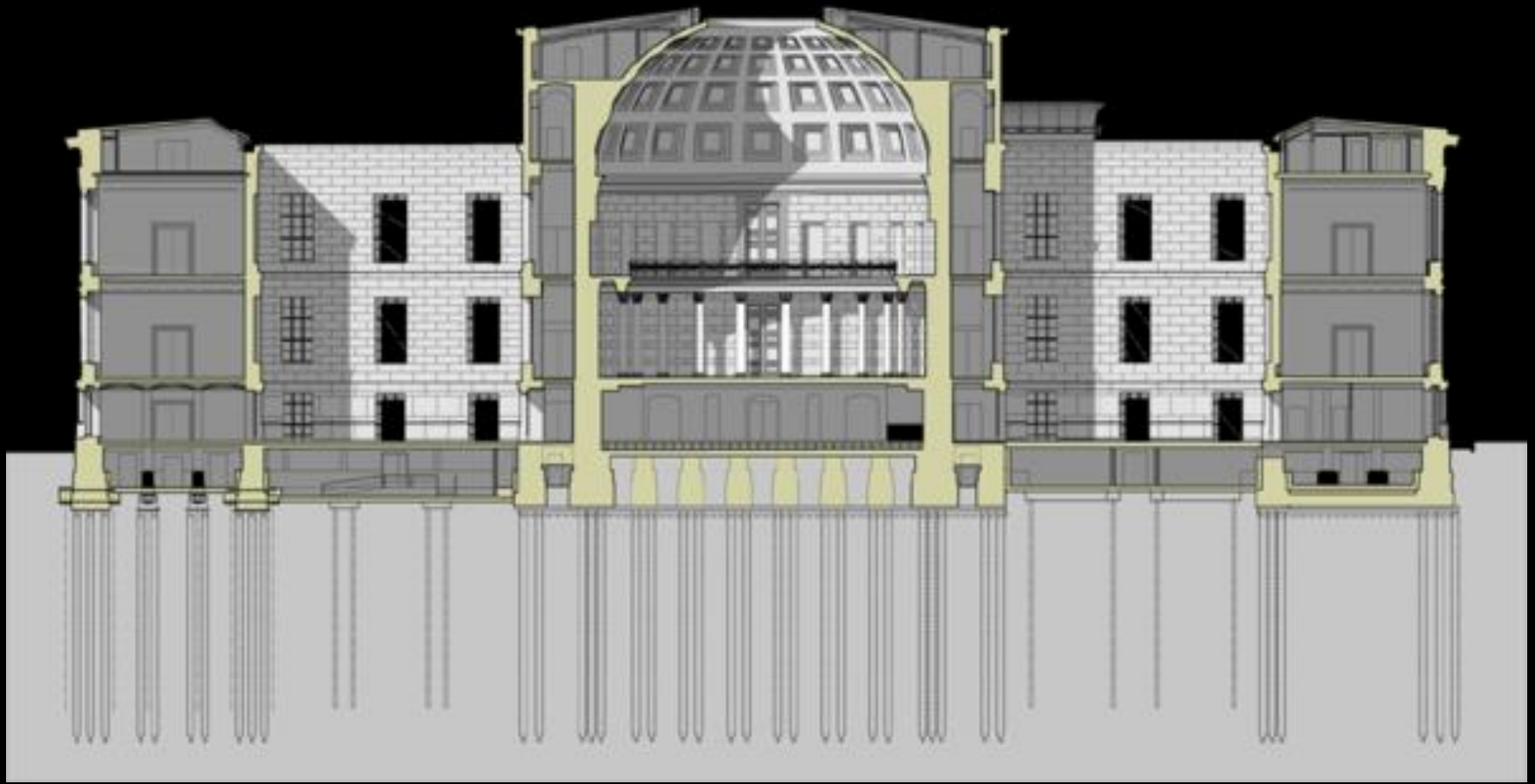
Frankl, A.: Berlin, Altes Museum am Lustgarten
Bundesarchiv B 145 Bild-P014752, CC-BY-SA-3.0-de

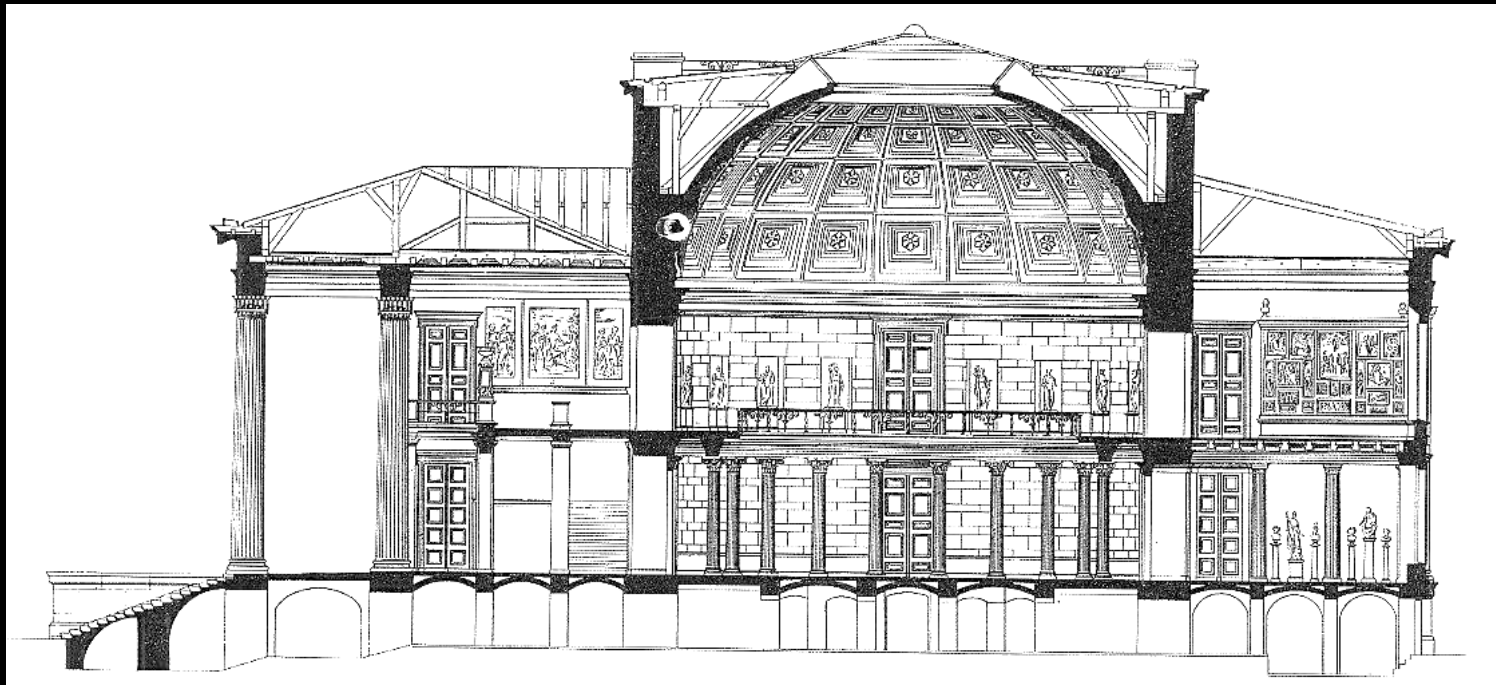
Schodiště rozšiřuje halu nejen v architektonickém smyslu, ale také ve své funkci jako sociálního prostoru. Je to místo setkávání a rozhovorů

- nástěnné malby v sloupořadí byly dokončeny **Peterem von Corneliem** (1783–1867) a jeho žáky **téměř dvacet let poté**, co bylo otevřeno muzeum, ale bohužel **se nedochovaly**
- Schinkel připravil přesné náčrty pro obrazy, které představovaly, podle jeho slov, „**kulturní dějiny lidstva**“
- obrazy, které pokračovaly v horní části schodiště, tvořily mnohofigurální scény připomínající **Michelangelův Poslední soud**
- zobrazovaly mytologické scény ze světa bohů a historické okamžiky v dějinách lidstva, od jeho počátků až do vzniku civilizované společnosti, v níž **kultura a umění jsou bezpečně usazeny**

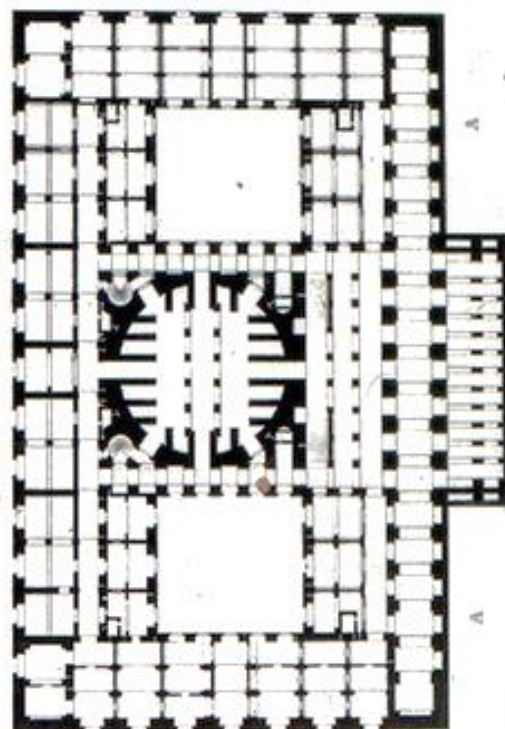
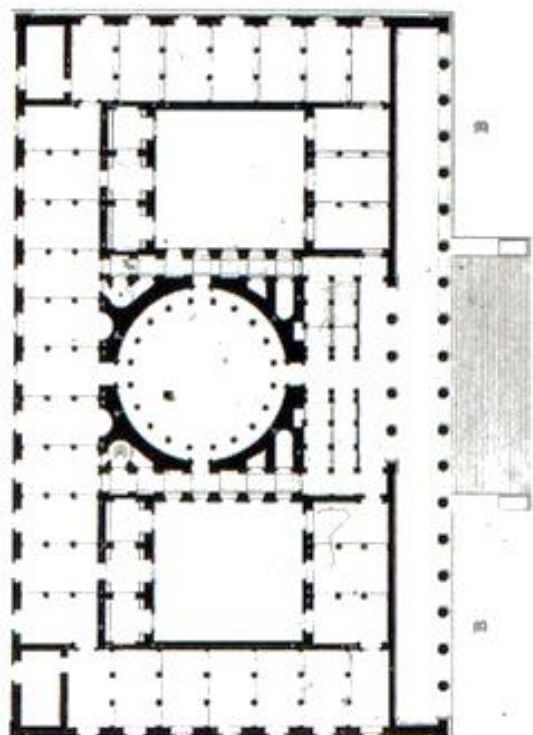
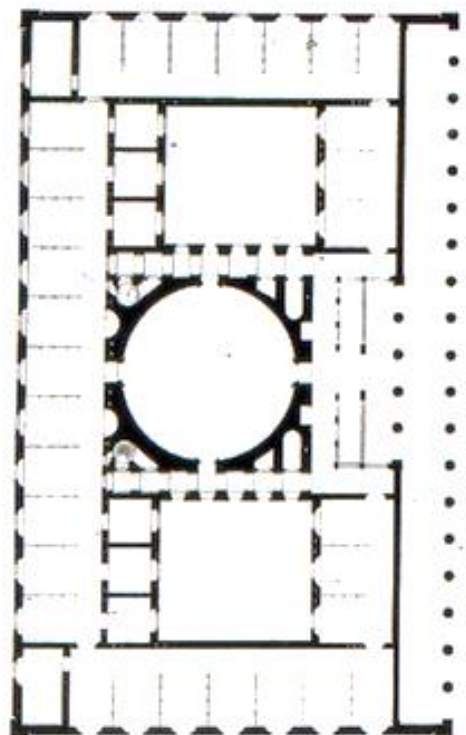

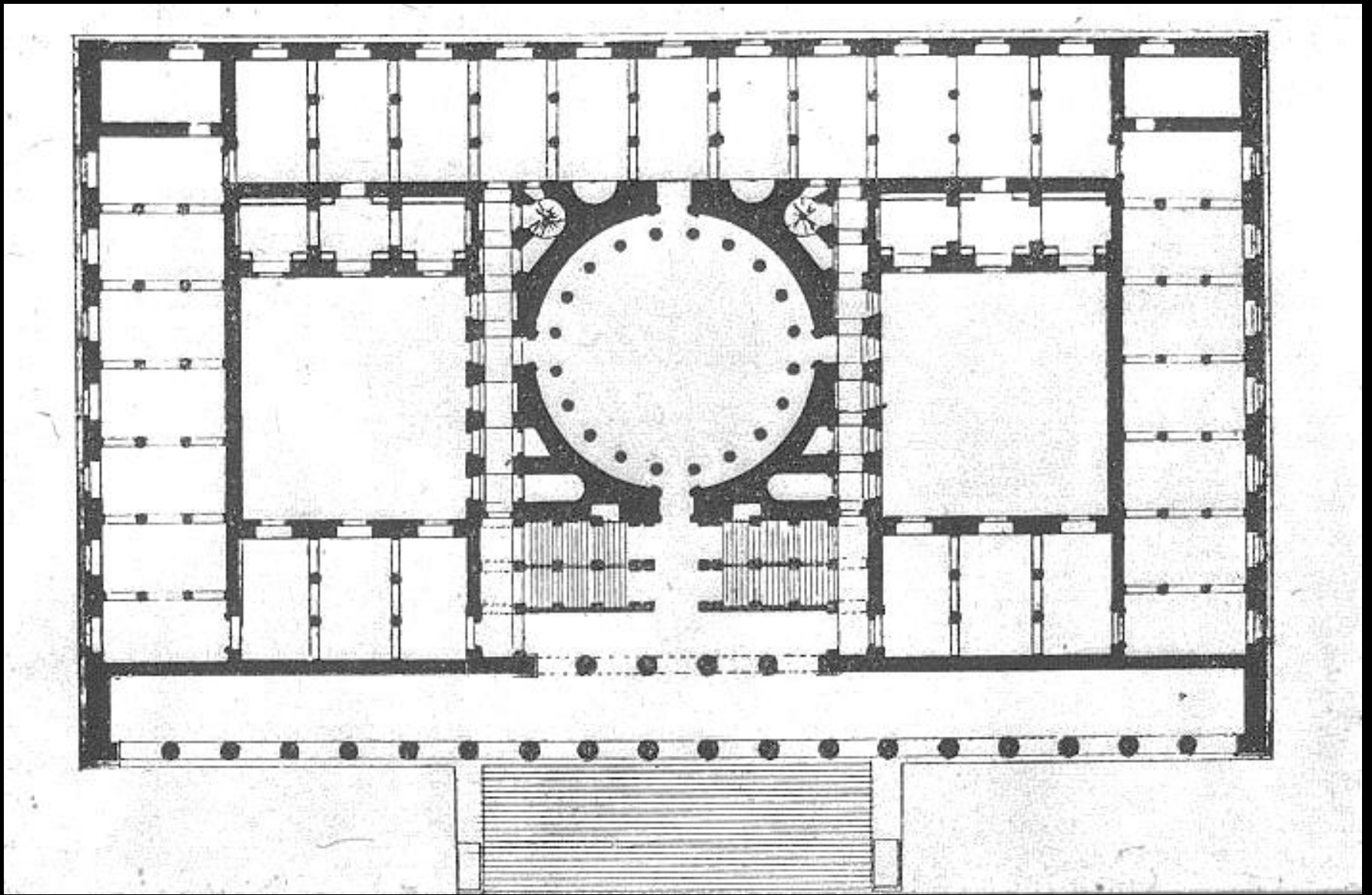

Altes Museum, řez budovou, 2000-2001

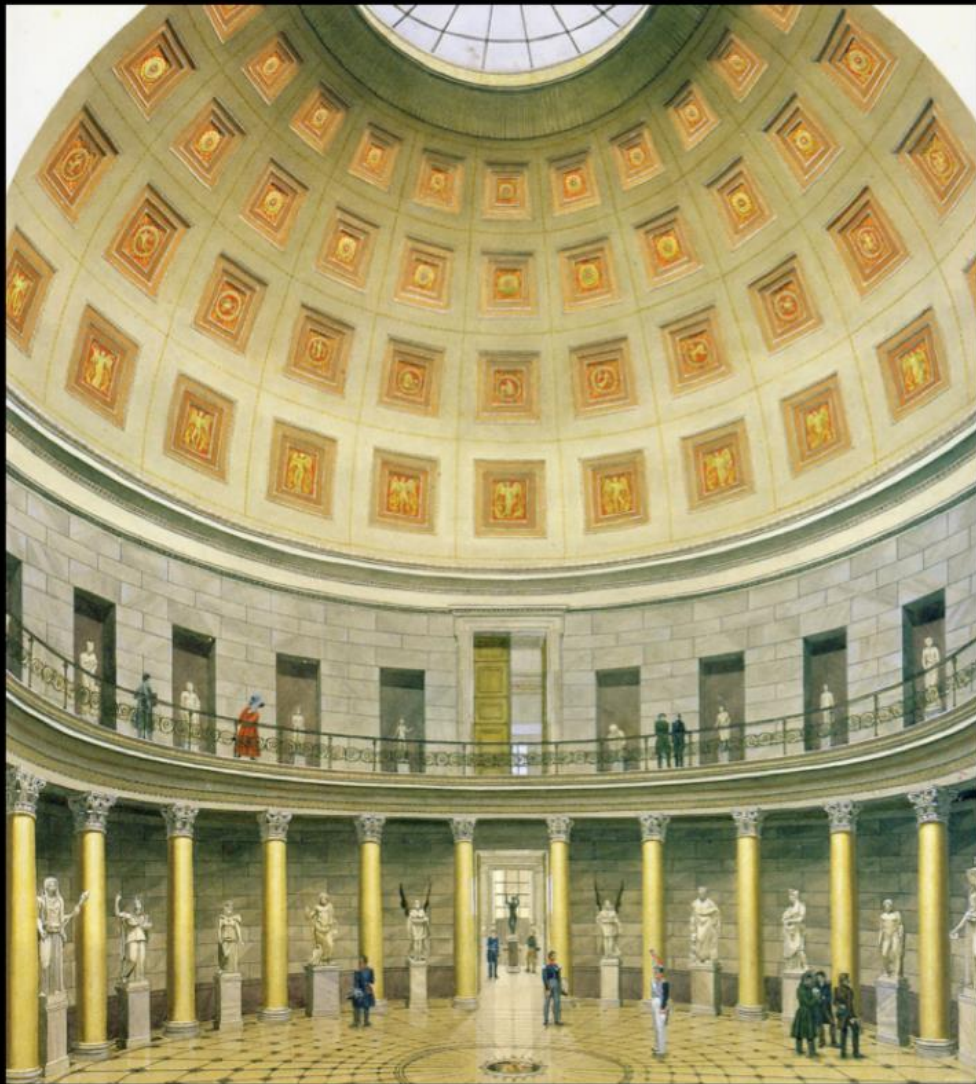
- návštěvníkovým prvním bodem orientace je **Rotunda**, v střední ose stavby
- jak v samém srdci muzea, Rotunda slouží jako **muzejní galerie** a odráží neoklasicistní přístup architekta
- obsahuje centrálu s **korintskými sloupy**, které podporují kruhový ochoz na vyšší úrovni
- mezi sloupy jsou **vysoké podstavce s klasickými sochami**, většinou postavy **bohů**
- niky na horní úrovni obsahují více **klasické postavy** na podstavcích
- nad tím je kopule s kazetami a malbami *en relief*.

Karl Friedrich von Schinkel: Altes Museum, Berlin, 1824-30, plan

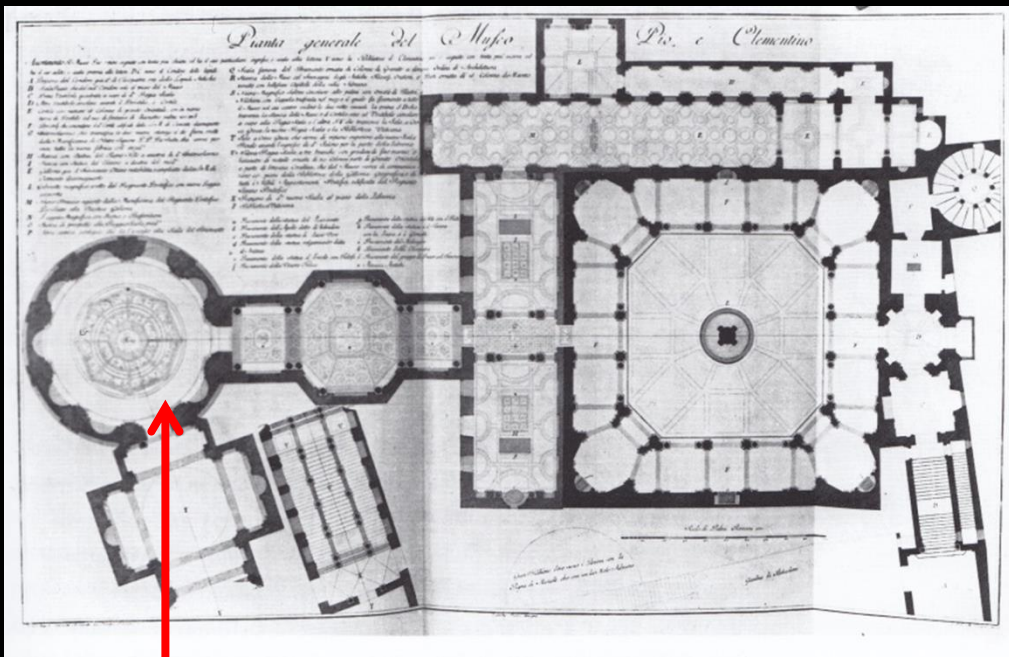
Altes Museum, Rotunde

Sala Rotonda, Museo Pio-Clementino, Vatican Museums

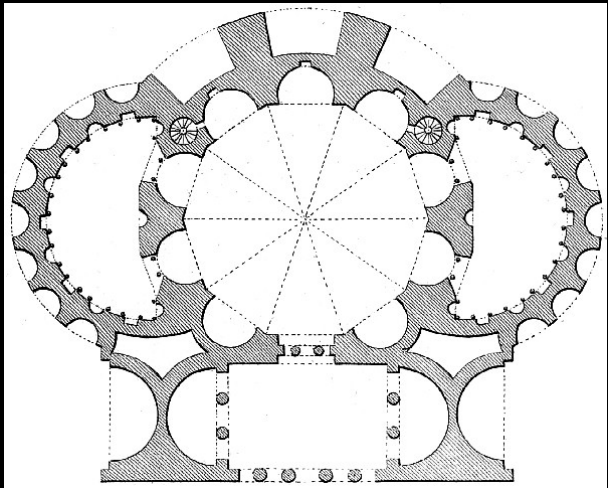
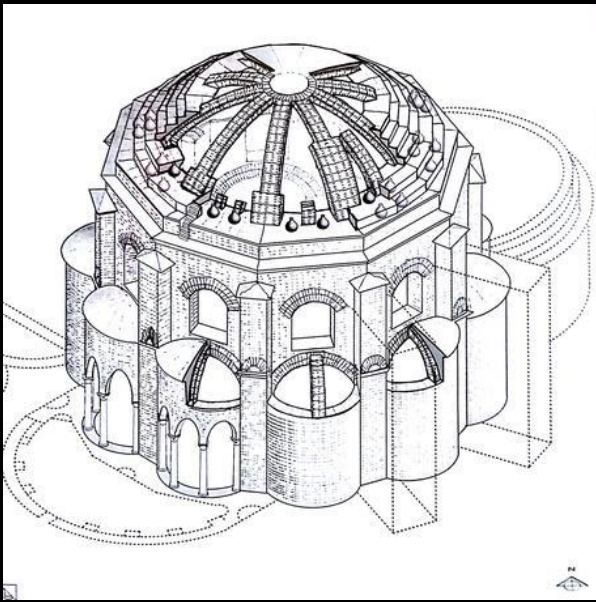

Chrám bohyně Minervy Medica, Řím

- **architektonické řešení s klasickými formami tak poskytuje vhodný rámec pro vystavená umělecká díla**
- **architektura a umění spolu úzce souvisí**
- **Rotunda – je chrámem umění**
- Architekt sám poukázal na posvátnou povahu vesmíru: „Do tohoto prostoru se vstupuje pouze jednou, kdo prošel vnější chodbou a pohlédl na krásný, vznešený prostor, který by měl připravit návštěvníka a udávat tón pro potěšení a ocenění všeho, co je uchováno v této budově.“

Scénografie chrámu Vesta. Předběžná studie (?), Vestálka, Berlín 1818.
Tuš na papíře, 17 x 23,1 cm, okolo 1818, připsáno
Karlů Friedrichu Schinkelovi (1781–1841)

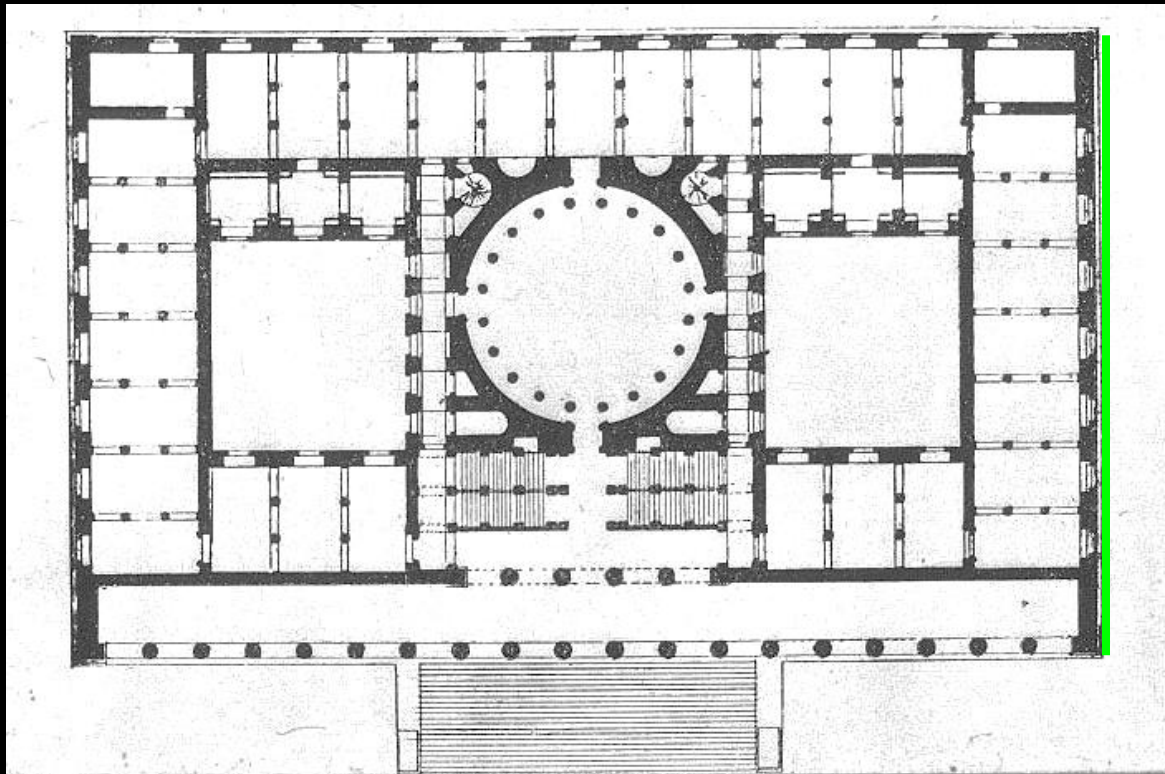

ITALIA ANTIQUA
ETRUSKER
RÖMER
IN BERLIN

interior corridor view

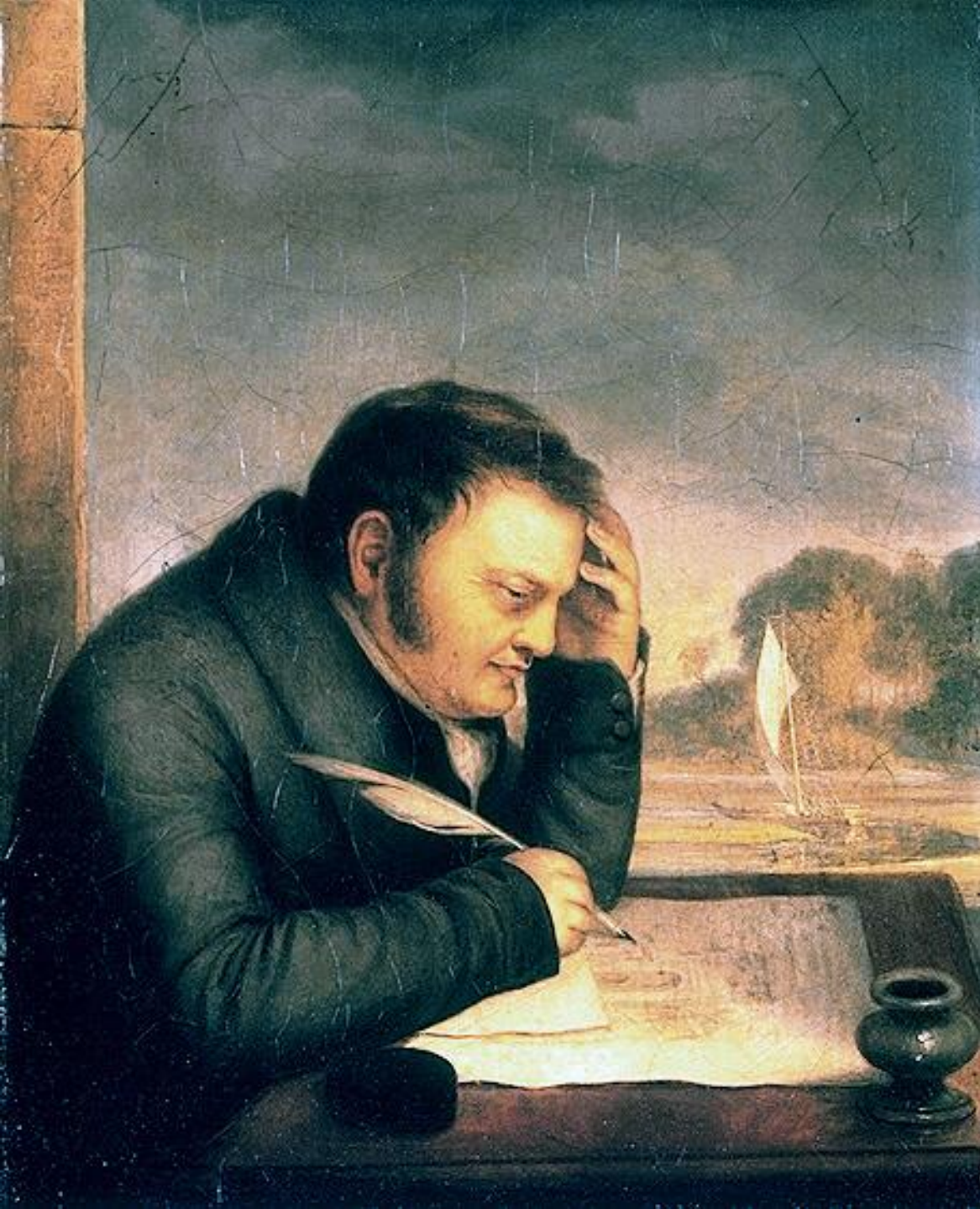
Itálie

- příčkami vytvořil **sérii úseků**, které byly **relativně malé** a poskytovaly jen málo prostoru pro návštěvníka, aby poodstoupil od větších obrazů
- v souladu s Hirtovými představami, vytvořil tím snadné oddělení **pro různé malířské školy**
- srovnávány by pak mohly být obrazy mezi konkrétními školami, odhalující **stylistický vývoj!!!** – **obrazy uspořádané podle škol – severní Eu a Itálie**
- místnosti přístupné z různých stran – **nebylo možné stanovit systematickou sekvenci**

- otázka **obsahu muzea se stala středem zájmu** v roce 1829
- král jmenoval muzejní výbor pod vedením **Wilhelma von Humboldta**
- v **Altes Museum budou prezentovány pouze obrazy a sochy**
- dochovaly se záznamy o činnosti výboru
- podrobná závěrečná zpráva Humboldta byla předložena králi
- kromě Humboldta, byli členy rady **Schinkel a Waagen**

- sochaři **Christian Daniel Rauch** (1777–1857) a **Christian Friedrich Tieck** (1776–1851)
- malíři **Heinricha Dahling** (1773–1850) a **Wilhelm Wach** (1787–1845)
- restaurátor **Jakob Schlesinger** (1792–1855).
- Rauch a Tieck byli zodpovědni za dohled **při restaurování a instalaci klasických soch**
- **Schlesinger** byl pověřen **restaurováním maleb**
- **Waagen napsal katalog** a vymyslel zavěšení, s pomocí **Wacha a Dahlinga**
- **Schinkel** byl zodpovědný za všechny aspekty architektury

→ další přispěvovatelem k přípravě nového muzea, zejména s ohledem na **výběr maleb** – byl **Karl Friedrich von Rumohr** (1785–1843)

→ nebyl členem výboru, jako takového, avšak byl zaměstnán jako konzultant v některých záležitostech

Friedrich von Nerly:
Carl Friedrich von Rumohr,
1823–1827

Professor Gustav Friedrich Waagen. Originalzeichnung von Meissner. (Z. 105.)

- další důležitý hlas při plánování etap muzea byl historik umění **Gustav Friedrich Waagen**, který byl v Berlíně od roku 1823 a který byl následně jmenován **prvním ředitelem Altes muzea v roce 1830!!!**
- rozchod s tradicí, protože podobné pozice/funkce v minulosti obecně zastávali umělci

Gustav Friedrich Waagen

- primární účel muzea – muzeum mělo **sloužit široké veřejnosti**
- upřednostnění před jeho rolí muzea jako instituce pro umělce a **milovníky umění**
- díky tomuto novému přístupu ke kulturní politice, členové výboru se rozloučili s dřívějším étosem
- **Waagen a Schinkel** měli ještě jiné priority než **Humboldt**
- podle jejich názoru, uspořádání uměleckých děl by mělo nejen **vzbudit divákovo estetické vnímání**, ale také **osvětlit historický kontext!**
- Motto „nejprve potěšit, poté poučit“ odráželo představu o **didaktické funkci instituce**
- měli pocit, že by mělo být návštěvníkovi umožněno **pochopení uměleckého vývoje malířství nebo sochařství a vhled do minulosti**

- **Humboldt** → podporoval úlohu **muzea jako centra estetického povznesení**
- spíše než soustředění se na různé epochy a umělecké směry, chtěl obrátit pozornost na ta umělecká **díla, která budou mít nejsilnější emocionální a estetický účinek na návštěvníka!**
- podporoval **Waagenovu** touhu vypracovat **podrobný katalog děl** v muzeu, sestavený podle **nejnovějších vědeckých poznatků**
- to zase položilo za základ pro názor, že **muzeum** by mělo být také **vědeckou institucí**

- Humboldt **odmítal prezentaci sádrových odlitků**
- i když důležité odlitky byly získané v posledních letech, včetně odlitků **Parthenonských soch** a Schinkel měl v úmyslu zřídit **celé křídlo pro sádrové odlitky**
- Humboldt rozhodl jinak: „**Sádrové odlitky soch přirozeně musely být vyloučeny z Královského muzea.**“
- dospěl k názoru, že **pouze originální umělecké dílo může mít požadovaný estetický účinek na diváka!**

- **Schinckel** zastával názor podle kterého:
- **umění má vliv na morálku společnosti obecně:**
- „umění ovlivňuje morálku člověka. . .bez výtvarného umění, v každém ohledu svého života nikdy nebude nic, než pokorná bytost a nikdy se nebude podílet na vyšší, šťastnější existenci.“
- proto **muzeum umění, jako morální instituce, je nezbytná, pro každý státní systém**
- Altes Museum **nebylo určeno především pro odborníky**
- král financoval muzeum, aby si podřídil vůli **nových středních vrstev**
- vstoupí do této budovy, s klasicistním architektonickým návrhem, získají ponaučení, které umožní, aby získali **své místo v moderní společnosti**
- Altes Museum bylo institucí pro ty, kteří si chtějí **užít a být vzdělaní**

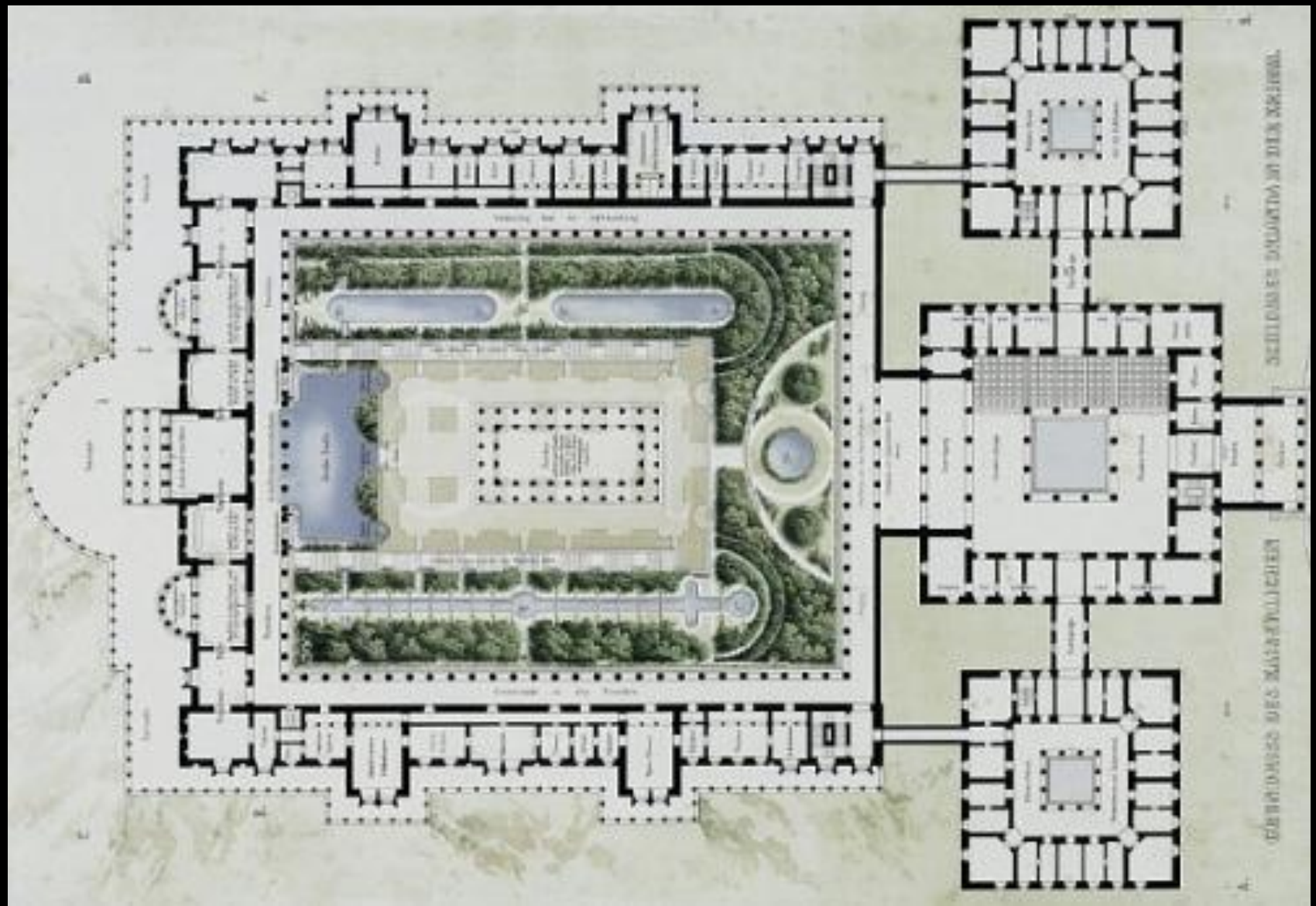
Karl Friedrich Schinkel, Proposal for a palace at Orianda, Crimea (1838)

Karl Friedrich Schinkel, Proposal for a palace at Orianda, Crimea (1838)

Karl Friedrich Schinkel, Proposal for a palace at Orianda, Crimea (1838)

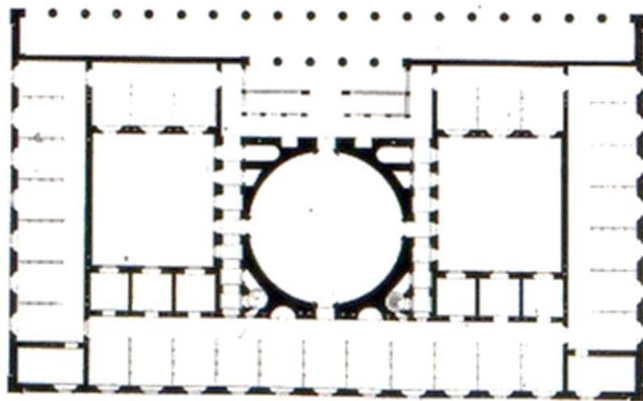
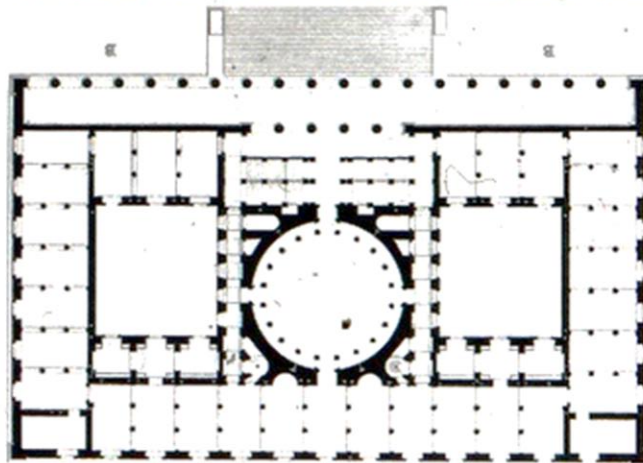
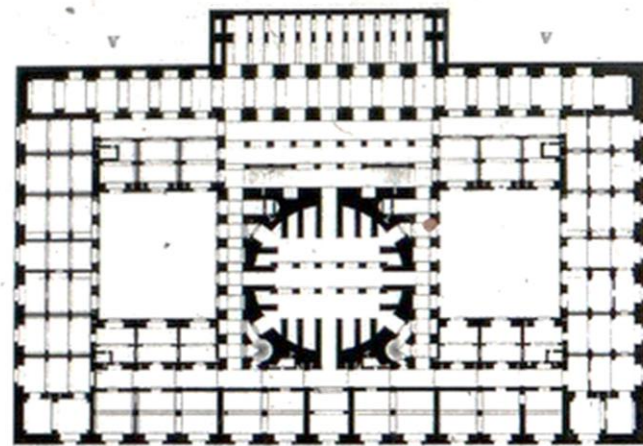
Karl Friedrich Schinkel, Proposal for a palace at Orianda, Crimea (1838)

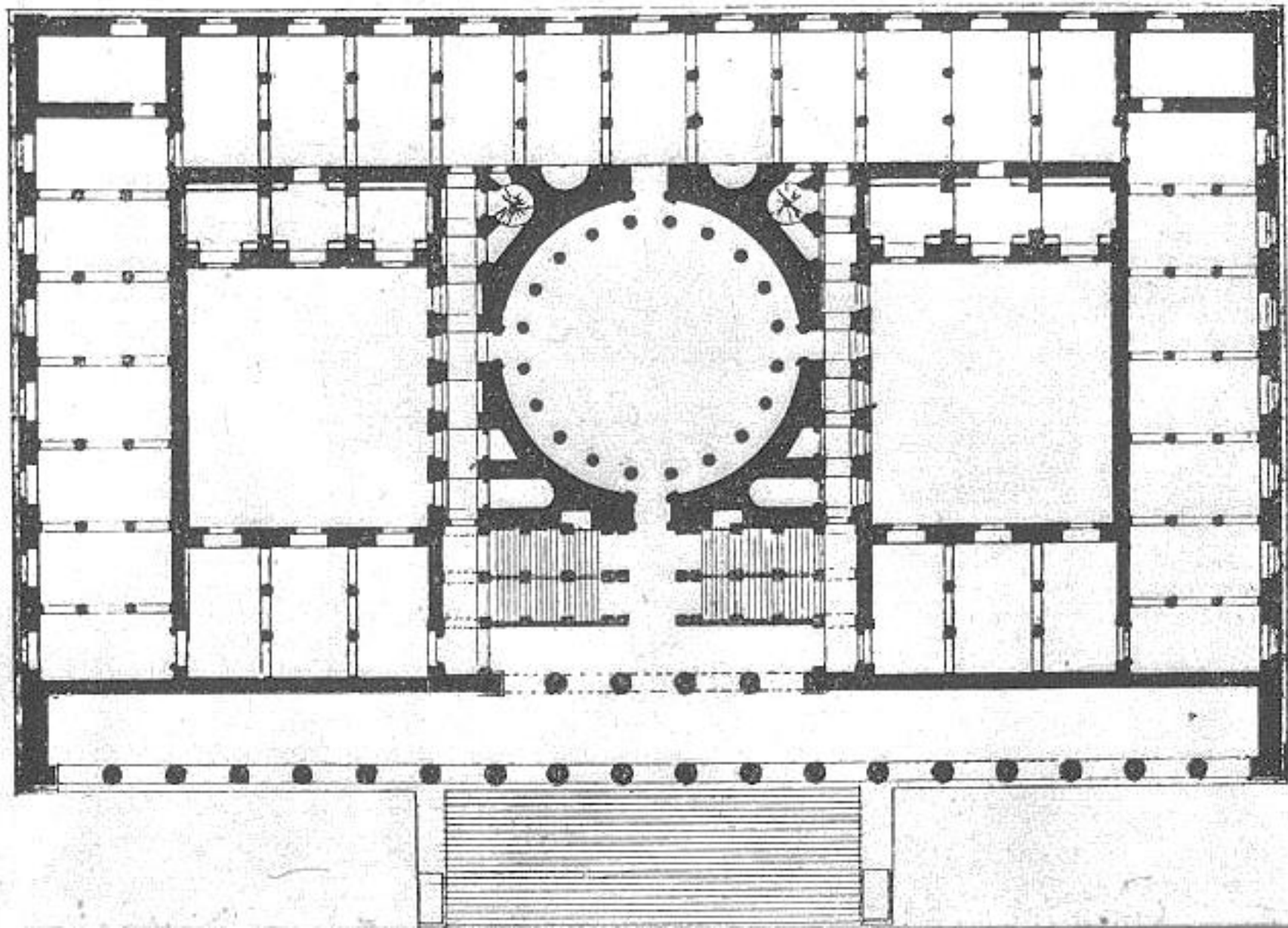

Karl Friedrich Schinkel, Proposal for a palace at Orianda, Crimea (1838)

Karl Friedrich Schinkel, Proposal for a palace at Orianda, Crimea (1838)

Antikensaal, Altes Museu, v pozadí skupina Laokoona.
Theater der Natur und Kunst. Theatrum naturae et artis.
Ausstellungskatalog, hg. von Horst Bredekamp, Jochen Brüning
und Cornelia Weber, Berlin 2000, S. 47-60

Nie wieder Krieg“, Friedensdemonstration im Lustgarten am 10. Juli 1922

Na náměstí před Berlínským dómem
hajlující mládež Hitlerjugend 1. května
1933

Caption: "Reich Minister of Propaganda Joseph Goebbels speaking at the Lustgarten in Berlin"

Bundesarchiv, Bild 183-M1204-0307
Foto: Donath, Herbert | 1950

Altes Museum, 1950

Otto Donath - This image was provided to Wikimedia Commons by the German Federal Archive (Deutsches Bundesarchiv) as part of a cooperation project. **The German Federal Archive** guarantees an authentic representation only using the originals (negative and/or positive), resp. the digitalization of the originals as provided by the Digital Image Archive.

Lustgarten Berlin 1988

pískovcoví orlí –
pruský královský emblém

Altes Museum Löwenkämpfer

ALTES MUSEUM BERLIN